

לחבמי סדוניקי

ועתה הנה לענך האיש חיל ונעלה החכם כהיר ראזון ונליכה צאה אל
הים כמזהיר ישראל! אשכנזי יליו על דבר היקרה צגתו אשר נקטה
מוטו היא וקרוביה לשלחה לפליכיה לשמוח צופת אחיה והוא שמוע בקולה
וכחלה פתחו ונחפחה ושלחה צכצוד והון רב עערה צנכסים ותכספיים רצירי
זהו צבגרי משי לכצוד לו ולחפארה לה כמשפט הבנות המיוחסות ראזון שעלו
הצבדים ותכספיי! חנוס מאות פרחי ויכסיו וכהיר ראזון הכי ערדנו מחזיק
צמועמו יושב ומעלה סתחצר צגתו אל צירו לא נעשתה עלתו כי לפי הנראה
צחפחנה

[illegible]

שאלות ותשובות רבי דוד אבן חביב

כליל חופה טענה האשם הלא כנגד צעלה ובכאן עברו ח' חדשים כשנשבע ושמענו שהמנהג שם באיטליה שדרך קדושי הכלה לפרוש השמלה לפני זקנות העיר וכל הנשיא המעצות ואם כן נראה ששפי' לפי דברי האשה הזאת היה לצעלה שעה הבושר עוד חלוק צי' ששם לא הפסקה האשה עובדיה וכל חפסה וזוהי יש להחזיר כנגדה ולהקל יש להקל שנראה שזוהי זכות יש לה צנכס' כשחפסה ומכשלה חפסה להחזיר שזוהי שזינה נאמנת צוה שמוענת כנגד צעלה אם לא חוליה כל הנכסים מוחתם ידה ראשונה לפי שהדין הוא לשחיתה כחופה שלא תחזע כחופה כדי שלא לאמר שזינה עיניה צומחן ומשיה טענה שקר כנגד צעלה ובכאן שזינה לריכ' לחזע כחופה וזל שכזר יש צידה יותר ויותר יש לקפח שזינה שזר אלה הם הדברים שצוה הנשוא הזה מחולק מהנשוא ההוא ולא ריכ' לגלות צהם דעתי שלא לשול צוה שצרחתי מוטו :

ענין צנאחתי ארץ הצית דין שזכרו להם הכתובים והם יפקדו צנכחמס מה שראוי על פי המשפט : נאם הלעזר יושב ירושלם עיר הקדש חוציצ : דוה לצ' כי יראה חרבות ציה ומקדשה ומקצב : הלעזר לוי צנכחמס יעקב' חצי' : זלחיה :

אנשי חיל יראי אלים השלמים ומעולי פרכי ומנהיגי הקהל קרס מהקפדנים אשר בעירקהלה יליזו וצרחשם הכנן ומעולה גצירי רבי יוסף לאטורירא יאלהל ידעמס צימים הראשונים שעברו למו צעוטיה גודל האהבה אשר לכלבם בכלל וצפרטו אהז' הרב אצל מרי זלחיה וכל הימים אשר היה חי על האדמה כל ישרו וכל חפץ למלא רצון הקדש שצבם ולחוש לכבודם : וצפרטו על דבר אהז' ועטוה לרק ועצודה חלחיה : זאת הייתה לי כי חמיד כל היום הכני עומד על מלפיה עומד ומלפיה מחי יצא דבר כבודם אלי ובכל כחי אעבוד בעזרתכם גם בלדקתי החזקתי ולא ארפה אם צאולי הקה אולי שמן דבר מעבודכם שלא כראוי לגלות אוליכם למען לא ילא מוחת ידכם דבר צלחי מחוקן חיו :

וגם עשה לא לחשוך פי מחות דעי לפני כבודכם על לא טענה השמועה אשר שומעתי וזה אחר בקשת העמילה : ופרטי המעשה כפי הכשוע אלי הם אלו על דברי רצות שנחגלגלו צעערים על ענין הצנחאניש שומעתי שצנחמס כו' צדדים ג' מכל קהל וקהל כדי לתקן ההקבחות הרלויות וזהיוחם צציה שלכם התחילו לכתוב ההקבחות ובקוף צלו ליד הפרס על אי זה ענין פרטי מההקבחות עד שקם אחד מהב' צדדים שהצדדו מהקהל הקדוש יליזו אשר עומס מחבור החכם השלם מלא חכמה וכליל יופי הנדות והחסידות וכלה לחנוף ההקבחות ההם מיד אחד מהם שהיו צידו כי הוא היה הכוחז מה משך מכאן וזה מכאן עד שנקרעו לב' קרעים ושם הסופר כאשר הוגד לי רבי חכין וצרחות רבי חכין שנקרעו ההקבחות קם צמחמו ונדע לצדור החכר שהיה קצה קריעתם והסכיוו עמו קלה מהקהל הקדוש שלכם וציו' שצח צחמילת השחמית שלא סחכס כמיהר צניון לומר לכס כי לא טוב הדבר אשר עשיחם כי לא היה חייב כדו צוה עיה שגם הוא היה אחד מהצדדים ולא ככשו צעירי ולכן קרעם :

ורמעי ה' כדי שלא ירצה מחלוקת צייכס היה מנכש מכס שחצמלו הקדי ההוא כי לא היה צו ממש ולא אציה' שמוע לקול שלוחו של הרב הכו' שליח מליה אדדעה כמלא צייכ' אכס' דפקרי עפי וחזרו וכדו פעם שכיח וצעה מנחת ערב צצצת עלמו קם והלך הרב הכזר צנכסם שלכם ועמו זקרי הקהל אשר הוא מחבור צחוכס ואמר לכלכס דברים צקול שיחה ומחמרים אשר כפי הכשוע לי פרטם הם אלו : רצותי למען יי' לא תהיו קצה להרבות מחלוקת צייכס והנה מה שעשיחם צודאי זלחלחם צכצור הקהל וצכצור כי להיות שלוחו הרי הוא כחמו ואמנם רצותי הנה אפילו שאינו ציר כדו ואינו חייב כדו כלל מכל מקום אחר שחלחם קצלתם לציון מה שקרע הכח' ההוא מה שאינו כן מכל מקום הכה אלה הזקני' מלך הקהל ואני עומס אנו מצקקים מחילה ופיוס על זה שחמחלו ושחחפיקו על זה ולא ירצה מחלוקת צייכס כך היו דבריו הקדושים ולא הצנחם ליופי מחמורו ולא לעטחמורו ותוורו : אדדעה עוד הוקפחם להחזיק צדדכ' הראשונה דרך לא קלוה : אם ככה עברו הדברים מלך כזהלחי מוענלחכס ואחז צצרי פללות כי כפי הדין מלך ילא מן השורה אחז רבי חכין שדה על הדבר כחכ' צעקוס שיש רצ גדול ומורה הוראה חקר ועיניו כמו הררי צציון הכזר וכמעט אומר שהוא צר כדו אם החכם הכזר לא יעבור על מדותיו וימחול לו וגם אחס שהחזקתם צידו וציוס השצח צשמית ומנחה לא הפיחם און לדברי הרב הכו' לא טוב עשיחם וצכציל כצור הרבים אשומה לפי מחקוס :

אמנם מה שצחצחי כגד רבי חכין הכזר הוא מוצר ועם היות ערדח הזון ומשא החצרים אשר עלי לא יחנכו להאריך צרלויות כאשר עם לצצ' עם כל זה צקולר עלין אומר כי כצד נודע כמה האריכו זיל צצכס האורה הקלה צמקוס רצו רחיה מצני אהק : עקר הדבר הוא צעירונן פרק הדי [77 כיצ] ושם מוצר דצמקוס רצו אקור מוויצ : צהיות עונו צלפח אציו ולענן אשר רצו אקור ואינו חייב ויחה זלחי אם הוא תלמיד חזר דלז אפילו איקור ליכא אם שלא צמקוס רצו וצמקוס רצו איקור הוא דליכא ולא ויחה ושם כחצו ההוקפוח דכל צחך שלש פרקאות צמקוס רצו נקדח ופשיעא שהמכיה על דבר מה הרי הוא כמורה הוראה ואין לך הוראה גדולה מו רחיה לזה שהרי הדיו הוא צמקוס מלקות וחזיר מוט כדאמרינן צפסחיס מ' מקוס שחנה [77 כיצ] יצמערצא מייטו איגורא ולא מייטו אשמחא : וצין לפרשי' וצין לפי הרייחא שם השמחא חמורה מן המלקות : ואם כן עשיעא שהמכיה ללי זה איש הרי הוא כמורה הוראה כמו העולה להלקוח : ואף על פי שאין אקור להורות צעקוס רצו

צחחונה רח אחרת היחה עם צצוה וקדוניה ודמו אורו מיוס ליוס ומחמס לחס יצ וציוס אשר כצד שחחור וצוהו אל ציחו כהפך הוא שצא ניסו וצידו פסק דין צחחונה ומצרים שצויו עליו צחכס שצירש לצוהו כי היא טענה כנגדו טענה יסען על ציחו ולא יעמוד : וצרחות דצריהם כהיר ראוון החכר כשחחוס ונפלא צעירי הדבר הפלא ופלא לשחי קצות ראשוי כי היא יודע צצוהו כי היא חשה לטענה וכסירה וחפזיה ולא מלחה ילאו הדברי' כי אם מחמיה וקדוניה שכיח כי הוא איש צין האכס' וחם ליה לצריעה דלצוה ללדור צח ישראל צחלמות חיות ולעננה חס : והוא יודע צעלמו צודאי ששקר הם הירצרים אשר לקצת זה גם הוא קם לקצצ צעיר הרצרים ולפריהם הניס טעמחיו ודציריו וצרחשם החכם השלם כמיהר עזיראל יליזו וכחטו צידו פסק שאין כופין אותו לגרש צוהם פכים וגם על דבר ככקיו אשר ציד וצוהו צקש שכיח מציח אוחס הרצרים להוליהם מוחתם ידה גם כן ושמעו לקולו וכחטו צידו חמיתם ידס צצירח האלה על וצוהו שחחור צעלה כל מה שיש צידה מחכשעיים וככסי צחך שלשים יוס וצוהו מלצוטים ומכשעיים שהיו שוים כיה פרט עיכ כלל דברי כהיר ראוון הכזר עוור הוקוף לבקש מומיח החכ' השלם כמיהר ישראל אשככו יליז שגם הוא ישלח ידו וימחוס צקפכ על שחי אלה הכו' הן צעיקר הדין שאין כופין אותו לגרש הן כשחחור לו וצוהו כל ככקיו ושהיו דציריו עם חכמו העיר הקדושה הזאת חוציצ גם כן :

ואני הלעזר צצוי צחוכס אמרתי אענה חלקי ואומר שכזר כחצחי למעלה שאין ראוי למורה להסצי צטוס יקשי' דברי צ' הכהות וכחלס וייצוחס וטעמס וזה אפילו להסצי חפזיה להקולר כרת מה לעשות עיפ המורה אינו ראוי אם ידוע למורה ההוא שהקולר ההוא צעל הריצ וכל שאין לו לבזר גזירה על צעל הריצ האחר צטוס יסענו דציריו ומלך כפלחתי מחחוס הרצרים שלמים וכן רצ' אשר יצור צחמרות על כהיר ראוון יליזו שצירש לצוהו צטוס עמוד לדין עמה צצ' כי זה אינו ראוי צכל דין שיהיה צשולס כל שכן צצדון כזה שאפילו אם כחמו שדי' כותן שהיה נאמנת וכופין אותו לגרש צענח' זו זהו דיקא כשענכה עענח' צצ' כפיה וצפרי צעלה אצל כל זמן שלא אמרה דצירה צצ' צצ' וצפרי צעלה אציה רכיע איה נאמנת ודאי דלא שייך הכ' טעמ' דחזקה דליה מצינא פכיה צפרי צעלה ואם כונה הדברים הכוכרי צצורחם על כיר ראוון הכזר היחה שיעמוד לדין עם וצוהו או יגרש אפטר הדבר אצל לא צח מפורש צכצז כיר ראוון הכו' כי זה לא היה לורך לאומרו שפשיעי שחם יגרש כצור רבי ראוון הכזר לצוהו שלא יעורר עמיה דין ועד שכופין אותו לגרש יכפוהו לעמוד דין גם על החכם השלם כמיהר עזיראל יליזו שגזר על האשה שחחור כל הנכסים לצעלה צטוס יסענו טעמחיה כפלחתי גם כן כי מייודע אם יש לה אי זה טענה לשכל הנכסים הם שלה אפילו שלא חחור עם צעלה כי יש ויש כמה טענות שחחחון חוכל לזכות צכל אוחס הככקי אמה הדבר שאותן העענו' חחיה כפי מליחות שאין השכל מורה צחם אצל מייח חחח חלוקת האפטר הם נופלים ולי כוחתי חיו לדרר לו להרהר כנגד כיה הרצרים הכוכרי' האומס ידיו דצרי אלה התכללות צצדי שעל שלא מלחתי לרון הקולר ומה שנראה שראוי לבזר צענין הזה הלא הכרע צצרת החכמים השלמים חכמי העיר הקדושה הזאת חצנה וחכוכ צמיהר צייט' ואני הלעזר צצחי צחוכס והקבחות עם כצור חורחם כאשר הוא חחוס צחוחתם חוחס אמה :

ועוד אני ומרצ צחחנה ומפיל חחחתי לפני כצור רבי ראוון הכזר כח אי ולפני השוע העולה החכם השלם כהיר משה די פורלינו אשר הוא דודה של האשה הכוכרה כאשר שומעתי ויחה לו כצח שביחן שהם אכשי' חכמים ומעולי' שהם צעלמס יחפשו צייכס צצוהם עצודה שמים כגד פכיהם ולכחיר ראוון אומר שכזר ייע כמה גדול עונש מענה צח ישראל צחלמות חיות אם האמת אמה גם לאשה אומר שחדקק מלך דצריה ולא חלח מדרך לריעות צוה ישראל הכשחת ואפילו אם ככס דצירה רחמי שמים מרוצים ולא חמיר להפריד ציה וצין חלוק כמורה כי קש' גרשין וטוב לה שחחחין צ' או ג' שמים ואלוי חוכה להצנות וצעלה וגם הוא ראוי שיקוף לה חוקפת על כחוצה או שחפשו הם עלמס החכם כהיר משה וכצור רבי ראוון צכל אמה אופ' אחר שירא' צעירי וזה ראוי ומחייצ להם כפי שלמותם צכל איה זמן שהיה צעולס כל שכן צומכיו זה אשר צעוטיחיו מדת הדין מחוחה צעולס ארצעה שפעים הרעים יי' יליז אוחס ולכל עמו און והקצה אשר הגיעה אח לצ' לצח צצלי החכמים המעולים הכזר ולצקש מלפני כצורס אח צקשתי זאת הכזר' היא ששם היות שפיהם היקרי' לא רחיה פני שלמותם מרחיק כחיה לי ומעלחם צצחוצות חתן קולה וגצרי רצרי אקסירו עליהו כי זה לי יותר ימי' צהיותי צכאלוניקי האח וגצרי לי החכם השלם כהיר דוד פורעיה יי' יקוס נקמחו כחצ אלי כחם פעמים קלה משלמות ומעלה וחכמה החכם המעולה כהיר משה יליז וגם הוא צעלמו הקציל פרי הרב מר אצל זלחיה צכצז ידו כראוי לאש שלס צכל גם על שלמות כצור רבי ראוון יליז קסר לי החכם השלם כמיהר אצריהם רחל יליז : צהיותי עמו צלפח אציו ולענן אשר אורל לומר כי אשר קופר אלי משלמותם ראו עיני ואשר שמוע אציו התחנחתי עוד אקצו לחלות פני כצורס יעו אץ לדברי וקצלו האמת ממי שאמרו והם צעלמס יחפשו צייכס כי כצור גדול הוא להם ולהיותי ירח שמוח השניות יגרמו שלא יסענו דצרי ויפטרם הכחות הככ' לעמוד צדין רחיתי כשלות אליהם עוד קודמרים כחצחי צניון קרצ לזה שנשאל ממי צהיותי צכאלוניק מליש חכם וישצ על המשפט שצא מעשה ליד צעיר פאטרלס וצקש לעמוד על דעתי ויכולני לשלחו עמה ואין עלי חפיקה מהלך שחצחי למעלה כיו' שפדדחיו קודם המעשה הזה ודוחי למשיל אם קודם מעשה אמה שומעין לו האמת שיש חלוק קלה צין אורו הנשוא לנושא שלפריט אחד ששם מיד

האמנם אֲזָכֹר קֹלָה שְׁמִי אֲחֻסֵּם הַשֵּׁלֶם הָרַב רַבִּי צִנְיֹן בִּי עֵינֵינוּ מִמֶּנּוּ
עֲנִיתָנוּ וּמִסִּידָנוּ וּמַעֲשֵׂיו בִּם אֲזָכֵר שְׁמֵהּ וּתְנֵן גְּדֹלַת כְּחֹמָתוֹ
וּבְקִיאוֹתָיו בְּחַלְמוֹד: וְהִנֵּי מַעֲדֵי עֲדוּת אֲמַת כִּי הָרַב אֲבָהּ מִרִּי זֵלֶהֱיָה לִּיה
מִסְפֵּר בְּצִנְחֵי אֲחֵי הִר צִנְיֹן דְּרָרִים רַבִּי וְהִיא חוֹפֵס אוֹתוֹ בְּמַדְרַגָּה גְדוֹלָה
מִלֵּד הֵן לַעֲנִין הַפְּלִטוֹל הֵן לַעֲנִין הַנִּקְיָאוֹת וְהֵם כֵּן יֵדְעוּ בְּאֵמֶנָה כִּי הַכְּשֹׁמֶע
אֲלִינוּ כִּי בְּמִקְרֵי שְׂיוֹנָה הָרַב צִנְיֹן הַנִּזְכָּר אֵין לוֹ פֶּה לְדַבֵּר לְרִבִּי חֲנִין הַמִּזְכָּר
בְּשׁוֹם דָּבָר מִדְּבַר חֲרוֹם לֹא לִאֲקוֹר וְלֹא לְהַחִיר וְכָל שָׂקִין לוֹ כַּח לְכַוֵּן
וְהוּא הָדִין לְכָל צִנֵּי עִירְקוּלָה כִּי כָּבֵד כְּשֹׁמֶע אֲלִינוּ מִדְּרַגָּתוֹ וְהִר תְּלַמִּיד חֲבֵר
אֲקוֹר לְהוֹרִית צִנֵּי הָרַב נִמּוֹ שְׂכַחְצָנוּ וּפִרְשֵׁי חֶסֶד כְּמוֹתוֹ אֲלֵה שְׁלֵמֵד מִמֶּנּוּ
דָּבָר אֶחָד אִם יוֹתֵר כָּל שָׂקִין לוֹ עֵצֵר כָּל עַם הָרַב וְאִינוּ אֲפִילוּ בְּגֵד
תְּלַמִּיד אֶחָד עַל פִּי שִׂיחָה אֲמַת שֶׁלֹּא לִמֵּד מִן הָרַב כִּלְלֵד מִלְּכָד שֶׁאִי אֲפָשָׁר שְׂכָל
צִנֵּי עִירְקוּלָה יֵיִא לִמְדוּ מִפִּי הַחֶסֶד הִר צִנְיֹן מַעַת הַיּוֹתוֹ עַם דְּרָרִים רַבִּי
מִמֶּנּוּ: עוֹד נִרְאֵה לְעֵינֵינוּ דְּעֵינִי לִמּוֹר כִּי בָּל מִקְרֵי שְׂחֹבֵר כְּבוֹד הָרַב לֹא
דוֹקָא שִׂיחָה רַבָּה אֲלֵה כִּי שְׂחֹא אֲלֵה גְדוֹל דָּבָר רַבִּי צִנְיֹן וְנַעֲשִׂיו הִר הַכֵּל מִיִּצִּי
בְּצִנְדוֹ כִּאֲלוֹ הִיא רַבִּי רַחֲמֵי מִמֶּנּוּ שְׂחֹאֲנוּ זֵל בְּצִנְכוֹת פֶּרֶק וְיִי שְׂמַת: בְּעֵשִׂים
וְאֲרַבְעָה מִקְוֹמוֹת צִיָּה דִּין מִדִּין עַל כְּבוֹד הָרַב כִּי וְשֵׁם בִּידְחֵי רוֹלֵה לִמּוֹר אֶחָד
עַל פִּי שֶׁלֹּא הִיא רַבִּי כֵּן מִשְׁמַע הַלָּשׁוֹן שְׂחֹאֲנוּ עַל כְּבוֹד הָרַב רוֹלֵה לִמּוֹר וְיִי
שְׂחֹאֲנוּ אֲלֵה גְדוֹל בְּאֵמֶנָה הַקִּבֵּי מִנְּחֹלֵה זֶה בְּשָׂחִים אִם בְּשֵׁלֶם מִקְוֹמוֹ וְאֲזָכִיר
אֶחָד מֵהֶם בְּלָשׁוֹן רַבִּי שְׂכַחַב בְּצֹף וְהֵם לְשׁוֹנוֹ מִדְּמָה וְיִלְחֵי לְמִילְחֵי כָּל מִקְוֹם
שְׂחֹאֲנוּ בְּמַחֲסִיתֵין שְׂחֹלֵק הַיָּמִיד עַל הָרָרִים מְחִילוֹת גְּדוֹלָה אִם אִי מִהַשְׂכָּחִים
שְׂמַדְרָב קָסָה כְּכַבֵּד גְּדוֹל מַמַּת עַד כֵּן . כִּרְאֵה דְּבַנְדוֹל הִלֵּל מִילְחָה וְכִי
גִיד הִסְהָה מִרִּי אֲזָכִירֵן כִּלְלוֹ שֶׁן דָּבָר הוּא כְּחִיב לִיה רַבִּי יוֹחָן לְקֵדֶם רַבִּי
שְׂבַצְבָּל כִּי כַּח כְּפִשָּׁה הוּא כְּחִיב לְשֹׁחֲלוֹ לְקֵדֶם חֲזִירוֹ שְׂבַצְבָּל אֲמַר לֹא יֵיִעַ
לִּיה מִיִּדֵי דְרָרִים אֲחָה כְּכַח שָׂרָה עִיזוֹרָה דְּשָׁחִין שִׁנִּין אֲמַר הַשְׂחָה חוֹסְכָנָה
בְּעֵלְמָה יֵדַע שָׂרָה לִּיה עִי גְמִילֵי קִפְקִי עֲרַפְתָּהּ אֲמַר אֵיה לִי רַב בְּצָבָל חִיזִיל
וְאִיחִיחֵה עַד כֵּן: הִר לְפִנְיֵנוּ דְּכָל תְּלַמִּיד חֶסֶד הַגְּדוֹל מְחִיזֵיר קִקְרָה רַבִּי אֲבָהּ
עַל פִּי שֶׁלֹּא לִמּוֹר וּמִמֶּנּוּ דְּהוּמָה לִי שְׂלִקִּיִּים אִם עוֹד רַבּוֹת לְרִיחַת בְּחַלְמוֹד אֲבָהּ
כַּמֵּת אִיִּם צִנְכוֹרִי אֲזָכֵר צִנְרִי הִרְשֵׁי שְׂכַחְצָנִי לַעֲוֵלָה וְהַעֲחִיקֵם בְּעַל הַעוֹרִים
הוּא מִנְּחֹלֵה דְּבַנְדוֹל תְּלִי מִילְחָה וְהֵם לְשׁוֹנוֹ בְּשֹׁחְבָה וּמִיִּי דְּכַחַב מִר אִם אֲלֵה
יִסֵּל לְכַוֵּן לְכַוֵּדוֹ בְּמִקְוֹם גְּדוֹל מִמֶּנּוּ . עוֹד אֲמַר אֲבָהּ תְּלַמִּיד שְׂכֵרָה לְכַוֵּדוֹ
בְּמִקְרֵי גְדוֹל מִמֶּנּוּ . עוֹד שֵׁם חִיל שְׂחֹאֲנוּ חֶסֶד עַל כְּבוֹדוֹ בְּמִקְוֹם שֵׁם גְּדוֹל
מִמֶּנּוּ . הִר רַבִּי צִנְיֹן דְּבַנְדוֹל תְּלִי מִילְחָה וְהֵם כֵּן לֹא יוֹכֵל רִי הִנֵּן הַמִּזְכָּר
לְהַסְפֵּר מִמֶּנּוּ הַמּוֹרָה הַרְאֵה בְּמִקְרֵי רַבִּי מַפְנִי שֶׁלֹּא לִמֵּד מִהַחֶסֶד הַשֵּׁלֶם הָרַב
רַבִּי צִנְיֹן יֵיִא: וְעַל פִּי מֵה שְׂכַחְצָנִי לַעֲוֵלָה שְׂחֹאֲנוּ הַחִירוֹ שְׂקִירָעוֹ הַשְׂכָּחֹת
עַל יָדוֹ לֹא הִיא רַחֲמֵי לַעֲוֹת כָּל כִּי לֹא הִיא דְּבַר צִיּוֹן בְּצִנְדוֹ רַבִּי חֲנִין הַמִּזְכָּר
שְׂהַשְׂכָּמוֹת הִיוּ צִדִּיר וְלֹא צִיּוֹן שְׂחֹאֲנוּ הַחִירוֹם עוֹד יֵשׁ עַמִּם אֶחָד לִמּוֹר שְׂרִי
חֲנִין הַמִּזְכָּר הִיא צִר כְּדִי מִמֶּנּוּ הַמְכַהֵה לְמִי שְׂחֹאֲנוּ צִר כְּדִי כְּדֵעַ הַרְעִים זֵל
אֲבָהּ אִיִּי מִחִיק בָּהּ הַמַּעַם לְשָׂחִי קְנוֹת הַרְאֵשׁוֹת שְׂהַרְאִצִּיר זֵל חוֹלֵק עֲלֵיו
וְאוֹתֵר שְׂחֹאֲנוּ כַּח צִדִּיר צִיָּה דִּין לְכַוֵּ

עור

נראה לעניות דעתי להציג ראייה שהומרה צמקוס רבו על דבר שהאסור
נצתי מצבור חליצה דכ"פ הוא הפקדוה מהיה דקאמר צפרי הרד
רבינא הוה יחיד קצי דרב אשי חזיה להסוה גברא דקא קעור ליה לחמריי' צליחא
צטצחא רמא ציה קלא ולחליטאנה ליה חלי ליהוי האוה גברא צטמחא חמר ליה כי
האי גוהא מי מוחי כאפקדוהא חמר ליה חין חכמה כ' ולפי הפסע הככון
דעיקר הדבר ששאל רבינא מרב אשי כי האי גוהא מי מוחי כאפקדוהא הוא
על מה שאמר צפרי ליהוי האוה גברא צטמחא חק על גב דמייחיה לה עלה
דהיה דלאפרושי מליקורא חפילו צפרי שפיר דמי דכרי' ותה דמה ששאל אי
מוחי כאפקדוהא הוא על מה דרמא ציה קלא דנראה כמורה הוראה דאסור
צטצח צפרי רבו לא היה דאס כן קשה מולי האי דקא חמר רבינא כי האי
גוהא כ' דמסוע ששאל מומס על נושא אחר דומה לזה ולא על עצמו היה
שואל וכפי הנראה על עצמו היה שואל ואם כן היה ליה למימר האי מוחי
כאפקדוהא או לא? ורש"י ז"ל יראה שהגיש ציה חל לשונו חמר ליה רבינא
לרב אשי האי מילתא דעבדיה קודם השתא מי הוה הפקדוהא חולפה או לא
וכפי הנראה לפוס היטעו בכוונה לומר דמלי דקאמר כי האי גוהא... דקא ועל
עצמו היה שואל על מה שעשה אי הוי חולפה אי לא? ונראה לעניות דעתי כי
גם הרב רבינו יונתן צפירוס הזכוח הרי"ף זכרנו לצרכה [נפ' היר] קשה
לו זה עצמו ולכן כתב חל לשונו כי האי גוהא דעבדיה השתא קודם מי הוה
אפקדוהא גבי חלמיר צפרי רבו חל רבינא חק על גב דמספקא ליה לא חשש
דחלמיר חמר הוה דלקמן עד כאן: ויחפשי לו' דאק על גב דמלי דקשה לו
הוא סליך עשה עשה רבינא כיון דמספקא ליה עס כל זה נראה לומר' שהקושיא
הזכר דמקור לרב גם כן דמחיקו כראוי חל לדעת שהקפוט שכחצני למעלה
גם לדעת רש"י אי אפשר לומר כן כי כפי מה שכתבו סם ז"ל חפילו לחלמיר
חמר לא הותר לטווח צפרי הרב האמה צנדריי התוספות נחבאר צפ"י דחוק
ג' פרקאות חק' ינדריי רש"י ז"ל לא נחפרש השיעור כמה לייך להיות רחוק
חל מיי' מפורש צנדריי ז"ל דמקוס רבי מומס חסור חפילו לחלמיר חמר:
ומעניין זה צבויי' חק' לדרבי רש"י ז"ל יראה זה מוצאור ודרייהס מוצריי'
כפי הנראה צבויי' חק' ולי' לישב הקושיא לדעת הר"י ואם כן הדרא קושיא
לדוכי' וחלפי צמקמוות רבי' צמלמוד חמר כהיג זסו דוקא כשהשאל לא
ידע הדבר וברך קיטרי חומר החלמוד כהיג חל כשהשאל יורג הדבר אשר
עליז נשאל חמר חומר כהיג זה חקי חומר צדק חומר' כי חין צי כח צבטוס
לידע כל המוקיווי' שחיוי כהיג לראות חס מיהי' זה המנהג חל השכל כן חייב
ואם כן צבאן שרב אשי ידע הדבר כי צפריי היה המעש' הי' לו לרבי' לומר
האי מוחי כ' ולכן הנלעיד לומר' עיפ רש"י ז"ל והחוק' וצויהצאר מה שכחצני
הוא שלא היה רבינא חקפק צדעת רב אשי חס מותר לחלמיר להורות צפרי רבו
לאפרושי מליקורא או לא שפטיעא שומרה לדעת הכל דליכא הוראה לליקורא
חל מה ששאל מרב אשי הוא שחק על פי שיהיה מותר לחלמיר לגעור צמי
שרולה לעשות דבר חקור עס כל זה חס חיוי שומע לקולו חין רחוי לחלמיר
לדעתו על זה צפרי הרב דמחי' אפקדוהא ומן הראוי שיאמר לרב והרב יגזור עליו
דרי חכו פ"י כהיג מלי כלומר פטיעא לי' דלאפריי' מליקורא שרי חליצה דכולי
עלמא חל לאפרושי מליקורי' כהיג מלי חק ענ פי' שעל מה שעשה הוא עצמו
שאל חמר כהיג לכיון למה שכחצני שחס חלי שואל חס האי מוחי כאפקדוהא
היס נראה שלא על ענין פריי שקרה סם שכרה הוא להסוה גברא חיס שאל
חל על כל מקוס חפילו צלל דריי אי שרי צפרי רבו להורות לאפרושי מליקורא
או לא? ולא כן ידבר כאשר כחצני לכי' כהיג מלי כ' ורב אשי חק' דחפילו
כהיג שרי מוסס דליין חכמה כ' וכלמוד חס כן לפי' דאק על גב דלהומח
ולומר' דבר פלוני חק' ולדורו למי שחיוי שומע צקול מורי' שרי לחלמיר חפי'
צפרי רבו וצ' חלו הדברים שחיס חס לענין הרין עס כל זה חלוק גיור' יס
צרייהס והוי שהומרה וחומר על מותר חק' צפרי רבו חיוי צר עושטי' דליכא
הוראה לליקורא ולא נפיק מיייה מורבא כלל וצלבד שחמר כך יחזור צו ושי' שומע
לקול הרב ולא יחלוק עליו: האומס חס מורה למי שחיוי שומע לקול חקור
הוי אפקדוהא וחולפה רבה וסוה צר עושטי' דהא רבינא חק על גב דכריה להאוי
גברא דרין סקק צדעת רב אשי אי מוחי' כאפקדוהא? ורי' חק'י דליין חכמה
כ' עעמא דבדן דהא חל צלח הכי לא וצדליי' הוי אפקדוהא ואם כן זה רבי'
חין שכרה צבחר האוה צדצי [שלא] שיהיה חקור מוצרי' ודליי' אפקדוהא חולל גדול
היס חין דריי כפי דריי חסכס חקלס חסיי' צביון ודליי' אפקדוהא חולל גדול
היס צבחר חסכס חמר' וצפר' כשלא חמר צו כשעמס' שהחסי' היה חומר שמשס
שלא כדון ואם כן הרי הוא צר עושטי' כחולל צבחר רבו? חמר זה רחיוי
חקצנה חרי' חק' [כלל עשירי ושמי' דין ח] ולפי' הנראה קרוב למה שדקדקתי

שאדות ותשובות רבי לוי אבן חביב

החשביל קלה ויותר לפי שאינו כיוון עומם ולדבר זה פוגם הוא • וחס צלזלון
הפס' גם בחולין פרק כל הבשר מוכח דמדין תורה דוקא הוא דיותר לכתחלה
לשל בכלי חסור שאינו צן יומא אבל מדברין אסור להשתמש בהם לכתחלה
אפילו אינם בני יומא דלפניא אחי לאשתמושי בהו בני יומא • אבל אם כשהמש
ישל בסם דיעבד החשביל ויותר אפי' מדברין וגם זה פסקו כל הפוסקים
אין חלוק ביניהם בזה הדין ואלו בני דברים הראשון אם בדברים שאסורין
במשא או אחרים כפי הפסם ויותר או לא • [ומתלוקה רשי' ורמ' ור"י ענן
התוספות והראשם צרי' צהרל דעבודה זרה האריך והרמבם
בפרק שבעה עשר מהלכיו ומאכלות אסורות :] השני צפי' קדרה זה
יומא ד"ס מהם מי שאומר דבלינה לילה נקראת שאינה זה יומא ויש מי שאומר
שלא כן ומה נעם אבל לדעת כולם בדברים שאין אסורין במשאו ועבר ומה
לענה שלא נשלו בכלי האוי' שום דבר ומה שכתבנו צו אחר כך דיעבד
ויותר בלי חולק כלל • הרמבם במקום שכתבתי וצדור ייד קיון ק"ג וק"כ
גם רבי' ירוחם עלמו כחז בן צפי' בנחיצ' י"ז חלק ח' ח"ל כוהן עומם לפנס
ויותר אפילו שאם היה צפין היה משבית • ודוקא דיעבד וקדרה שאינה זה יומא
כיטו לפנס הוא וזה יומא כיטו לשבט עד כאן • עוד כתב שם כיטו לפנס ויותר
ודוקא בקדרה שאינה זה יומא ויותר החשביל והקדרה אסורה אבל בזה יומא
אפילו החשביל אסור ואסור לשל לכתחלה כשאינה זה יומא אע"פ זה יומא אבל
בחשביל לא גזרי' הא אע"פ הא עכ"ל • והוא גדול ומה נעלם כפי רוב הפוסקים
ז"ל רוצה דמיכר והוא שהישראל שגבול צבלי תגוי דיעבד ולא ידע אם הכלי
היה צן יומא או לא לדעת החשביל ויותר משום דלאחרין על תסחם דלאחר הכלי
לא היה צן יומא והיו כותב עכ"ל לפנס האמנה שדעת הרמבם ז"ל אינה כן
כפי הנראה ומה שכתב במקומות רבים אלא שלרי' ור"י שלא ידעו צן יומא
ועל פיו ראו להוצי' וצדור עכ"ל הא אבל לדעת רוב הפוסקים אחרים קחם כלי
הגרים אינם בני יומא והר"ב רבי' ירוחם מכללם :

דברי ומוצא דברי אותו המלמד שצ"כ"י הם טעות במורה אליבא דרב
מלמד ובחפשי אמתות דברי הרב רבי ירוחם זכרנו לזכרה לבקש
ב"י רבי ירוחם אשר נראה שמקום טעותו היה צדן אחי שכת' והוא מוקדם
ונוכל הפוקקים ופשיט' בגמרת חולין פרק כל הבשר ח"ל בנתיב ע"י אוח כיצ'
[ז] לא מלאתי בזה כיצ' חלקי חקר הוא אבל זעיר שם בזה כיצ' כולל זה
ובאמת כי אחי בזה כיצ' מקו' לדין זה כלל ואין לו יחס עמו לכן נראה שהוא
טעות סופר] קערה שזלה זה אשר לאכול זה רוחה כי מליח הוא כרוחם
ובצט' כצט' ונכלל זה הדם וכי' פי והדבר הרוחם ששם בקערה לדין קליפה
וכתבו התוספות דמייני שאינה מנוקבת דאי מנוקבת מותר כמו כלי מנוקב
להטעמה יגדילי' ואם היה של חרס תשבר ויש מי שכת' דאפילו מנוקבת אסור
וראשונה נראה עיקר וכן כתב הרמ"ם וכשהיה של חרס אסור להשתמש זה
לכן מן הדין דכל כלי חרס שאסור להשתמש זה רוחה אסור להשתמש זה לכן
דעשה כחתיכת אישור תחת שהוא של חרס ובשאר כל המכות מותר בליקו עד כאן
הוא הלשון שאמר שקערה של חרס שזלה זה בשר הוא כחתיכת אישור ושהדבר
הרוחם ששם על לדין קליפה ושאסור להשתמש זה לעו' אפילו בליקו נראה
שהיה מקום טעותו של המלמד המזכר וטעה צד דברים הא' כי בכלל מוצא
לכתחלה זה אסור לעולם אבל אם נשתמש ובישל בנקרה אם אינה זה יומה
מותר דיעבד ומה שאמר והדבר הרוחם ששם זה לדין קליפה הוה דוקא
בקערה זה יומה ולא האריך בכלל לפי כי אין כאן מקומו וכל כונתו היה
להודיענו דמליח הרי הוא כרוחם ושאינו כרוחם דנוטל אלא כרוחם דללי
ואינו אסור אלא כדי קליפה אבל פשיטא שחבר האישור הוא כשהקערה היא
זה יומה דהוא כותן טעם לבשר אבל כשהיה זה יומה דכותן טעם לבשר אינו
אסור דיעבד שאפילו צביטל הדין כן כל שכן במליח עוד טעה טעה צ'
כי הוא משבט טעמו הדין הכלי שמוליח' זה הבשר לכלי שמדיח' זה הבשר וכוונתו
שאסור בכלל לאכול רוחה בקערה שזלה זה היה בכלי שמדיח' זה הבשר וזה
ודאי היה טעות במור דבכלי שמדיח' זה הבשר אם מדיח' כדין שניפץ המלח
ושם לו מים בכלי כשמושים זה הבשר אין זה שום אישור ואם אין מדיח' זה
כדין איך מדיח' זה חניד הרי אסור הבשר אלא ודאי יש לנו לומר שמדיח' זה
זה כדי וליכ' אין זה שום אישור ומותר אפי' לכתחלה לשלוח זה צ' אמתה שפי'
נכתבה מלפנינו גם אלה לבד בזה המלך זה הענינה לחסון שפיר נראה צביטל
שפי' הטעם' הם שים ולא הכתר אלא טעם' שבהל' לא היה צד יומו עוד ככתב חיל
אחר הכלי אין משהמושים זה צדו דבר ע"כ כ"י שזהו מוקד' ציניכם
שלא להשתמש בכלי שמדיחין זה הבשר אחר המליחה צדו דבר אחר וק"ל כי הנה
הוא מוצא ע"פ ע"ה שכתבתי כי זה המנהג אין לו שורש כלל ע"פ הדין ועם כל זה
להיות כי מנהגם של ישי' תורה היא ואם אינם נביאים הם בני נביאים שבה
וראה להחזוק במנהג המכר ומלאכי לו עיקר מוקד' אחר והוא זה כבר נודע
מחלוקה שיש בין הפוסקים ז"ל וכתבתי למעלה צד הרב רבי ירוחם ז"ל על מה
שאמר במורה קערה שזלה זה בשר אסור לאכול צד רוחה אי מיייר אפילו
במנוקב' או לא דיש מהם שכתבו דיוקא בשאינה מנוקבת מותר שהם נוטה
שם כאסור הקערה דאי במנוקבת אין הדם נכלל במוכה אלא כולו יולל דרך
הקצבים דלחתי' היאך חנו מולחי' בשר בכלי שזלחנו זה פעם אחד אלא ש"מ
דמוקב' אינו צולע דם כלל דם משרק שריק ויש פוסק' אחרים שכתבו דמיייר
אפילו במנוקב ומהם הראש' דהשני' והר"ן ואחר' ז"ל ח"ל ה"ן אחר' שהביא
ספרת הפוסק' שאמר דדוקא בשאינה מנוקבת ולא כהיה דקערה שזלה זה בשר
כשכלכו וטעמו דאפילו במנוקבת ומה שאמר מחר' ומולח' בכלי מנוקב ימינו
משום דמיייר דעירדא תחיה למפלט לא בלעל' ולא תימא כי בער' פליטה

אצל ציד צית דין אין כח ורואים הראצ'ד זכורכו לצרכם מההוא בגרס לרסה
 וסער פירקא [רהיטו ענדל דרש לקי צפי חילו ענלחין דף י"ז והרמ"ב פ"י
 וס' מהלכות חלמוד חורה וקמ"ג לא"י ס"י ר"ח וסור יורה דעה ק"מ שלד']
 עוד קנה צ' לשאינו מחזיק, בזה הטעם והיא כי לא על הדבר המכרי זה
 שלפנינו אני צא לרין לפני מעלתכם כי אם להודיע לכם כי אין כח ציד
 שום אחד מכל הדברים עשה צעריקולה לבדות על שום אדם אם לא צדשות
 הרצ המכר אם לא יהיה על דבר איסור מצורר הרבה מאלד ומן הטעם המכר
 אין חכמה בו גם ציתר הדברים אין כח בכם להטות ומדצרו יונין ושומאל
 כי הרי הוא רחוי להיות רצ בכם מקום על שכן צמקומים: ופבר ידעם
 עינש המורה הוראה צפי רצו גם בחקוקה והכמנות כלליות שחתקו לכם
 לריכס אדם להכביסם ענו כי באופן אחר אין כח באדם הכמנות כלל ואם
 כי עדין לא הצאחי ראה למעלה לקיים זה עם כל זה בכחב חבמי העיר
 הוצח יליו הספרדיים לכלל הקהלות שבכם יליו תראו זה מצואר ואני לא
 צאחי עשה כי אם כנן צית עזר ומעלתכם חושש מאל לבצורכי ולוהדיעני כי
 נבילהי מאל איך המוקדם ציד אותו רצי חכן ולא המיעה חון לירצי הרצ
 המכר ולקיל חמיתיו והכנס לריכס מחילה וקליחה גדולה מחורחו ובזולת
 אז צכל חילי כציות אין די לכם ידענו טוב מדחה הרצ המכר וכי אלל תורחו
 ענוחניחו ומיד שסחדרנו לפניו דברי ירמי הילכל לכם רלון שוכני קנה
 חרטו להפיק ועיכסם חרלחנה מות שאלן אהל צל יענן כפכשם השלמה
 והמעולה ופש המרלע לעבדות מעלתכם מוקא לבצורכם שחור בצור שמים
 המעיר ומשחחיה אפים על שולי מעיל מעלתכם:

זקן ונכשו פנים הכזון ומעולה י"א שאלת ממני על דבר הלכה למעשה אירע צנזקומכם ח"ל מעשה צא לידינו על כלי חרש שמדיחין זו הבקר לאחר שנמלח ואותו הכלי אין משתמשין זו צנזם דבר אירע ששכחה אשה ואי והדיחה קשרתה של חרש בכלי הנזכר צמחין והכלי הנזכר כבר עברו עליו כיד שעות ויחר שאל נשמושו זו צנזם דבר צנזפן שאינו בן יומיו : עד כאן לשונו צפרט המעשה :

עוד כחצה שלדעתך הדבר נותר והבאת ראייה מדברי הרמזים ז"ל [ריש פר' שבעה עשר מהלכות ומלכות אסורות] גם מדברי צמל הטורים [הוא צנזו' יורה דעה ס' ל"א ופס"ב לאוין כ"א] קמ"א דף כ"ב ע"א ע"ש ועיין בפרק כל הדין דף ק"א פסוקי צנזו' הנוחה"י הלכה"י שכת' על קעוזה של צנזר שהדחו צמחי' בכלי של חלב וכו' גם כחצי שהמלמד חיטוקי' שצ"כ'י שמו רבי משה אינו אל"ל"אנו הורה לאיכור ותלה עלמו צלינן גדול הרב רבי' ירוחם ז"ל ובקשת ממני להודיעך אם אומי' בן הרב הנזכר כי קפחו לא נמלא צ"כ"ס ורבי משה הכי' לא רלה להראותו לכס עד כאן . ועם היות שדנדיך הם אמתים ופשוטים . וקפח כחצ' איש רינך אשר עליו כשען שקר ענה ודבריו צטלים ואי' להם שורש כלל והדבור צ"ה נותר אפילו לירדריך דבי רב עם כל זה ראייתי להאריך מעט כי אולי יבא אי' זה חרות צחוק דברי' . ועוד שיהא אעיר קבלה על האיש המוליא דבה ואומר צנזם דר חלקו צח"ס' עם שניה שלא כדיו' . עד צמדת הדין הרפה וצדצור לצד כי ראוי לרחם עליו כענה להיות עני' צדעת ורל ואומר .

איברא דעאי דאזער העלמוד התכר והורה לאיקור בעקרתו הני דהו טענה גדולה וחס ליי לרב רבי ירוחם זיל ליחס אליו דבר כמוהו דמילחא דשטיי' היא חסילו לחיטוקות של בית רבן ירחן טעם לפגם מוחרי' [מסכת עין מושנה ז'] ובמסנה פרק השוכר את הפועל [צ' צחרי דעין מסק' הכי והרש"ש צפרק און וועיידין כח' דרש"י תשובה לכתחלה ולצדק נפגם אחר העור י"ד סי' קכ"ב וסי' קי"ג] שנינו כל שהנאחו צווחן טעם אקור' כל שאין הנאחו ציטי מותר כגון חווחן שפכל על גבי גריסין' פרש"י זיל כל שהנאחו צווחן טעם שכהנה צטעמו של איקור' דהיינו דניע לשבח אקור' וכל שאין הנאחו ציטי' שאינו נהנה צטעמו כגון חווחן שפכל לתוך גריסין דניע לפגם הוא מותר עד כאן; והרמב"ם זיל צ"פ' המושנה המוריד יותר וזיל ואמר שפכל להוך הגריסין כשהיו הגריסין רוחצין הוא שהוא פוגם מחסלה ועד סוף' וזה שקורא המושנה י"ט בהג"הו ציטי' הוא הפכין שקורא העלמודי י"ט לשבח דלה לומר שחורה הטעם משציור ומותחין והוא הענין צעמנו רולה לומר י"ט צהנאלי ציטי' כללו אחר י"ט צטעמו הכי' חתא המושנה קורא שאין בהג"הו ציטי' כלומר שאין הנאה צו כשנחלל צו אחרו הטעם וזה שקורא העלמוד י"ט לפגם וכו' עד כאן' ובגמרא אחר רב יסודה אחר שמואל הכי הלכתא כלומר דניע לפגם מותר ואף על גב דליכא מאן דפליג צמסנה כחצי המעשר דהולך לפסוק הלכתא הכי משי' דהוי מולחא דחדש; האמח שבגמרא מצי' בריחא דקאמר דרי' קורי י"ט לפגם אקור' אזל ליה הלכתא הכי אלא כריש דקאמר כותן טעם לפגם מותר וכלהו אמרתי דגמי קצרו הכי' וטעמיה דריש קאמר בגמרא מדרבאי לא תאכלו כל כזלה לגר אשר צטערך כל הראויה לגר קרויה כזלה שאי' ראויה לגר אינה קרויה כזלה [אמר המגיה מ' שרז'] לעמוד על הטעמי דכל הראויה לגר קרויה כזלה וכו' יעיין צהרין צ' צחרי דעין] וכן מסק הרמב"ם זיל [צ' עין מ' מאכלות אקורות] גם כן כל הפוסקים פסקו כן גלי שום חולק כלל' גם שם צגמי דכל קדירה שצטלו צה כזלה א"ו איהו דבר אקור' אם אינה צה יומה טעמי' פיגם ומן החורה מותר לצבל צה דלעמך רש דהלכתא כוהיה ומה שהלריכה החורה להגעיל כלי ומדין היא ככלים צי' יוון ולהטמאם צה מיד' ואף על גב דניע לפגם מותר ונזבלה גערי' לה וכל שראויה לגר שמה כזלה ואף על פי שפפגוה קלף וקדרה שאינה צה יומה ודאי דאינה פוגמת התצטיל כל כך עד שלא יהא נאכלת' חירלו צה הוסי' זיל דכזלה נאכלת צפני ענאם ולפי' אקוריה י"ט שחפגם מאכלית הגר' אזל איקור' הערצנה שהולכין צו אחר נחיתה עמם כל שצטעמו פוגם

שאלות ותשובות רבי דוד אבן חביב

ליג שאלת מנצי האם החכם הנעלה חרדיעך דעמי הקלרה בעיני רלונן שנקטא נח שמעון וישען על ציתו ולא יעמוד וכו' לפי דברי האשמה ועם היות יעמי שלא ידעתי לעשות דלוקר הגביר פלגתי ולקיים בארץ גזרה מלך צעיר מנצי שנקטא ואקום ואקוצנה צוקר המענה והגמול גם צרחות הפוקק' והמפרשים ז"ל חרדים גם יסכים עד שאלאמי את שאלהם נפסק החכמה המללה לה עמי הדעת והמחיצה וזהו חורף לשונך ששאלה :

ראובן כשא אשם צת שמעון ונחן לו צמחנה כך וכך ונכנס לחופה עמה וצליה התיא לא קרב אליה להיות עמה לשכב אלה לא ידענו עם היה להם אם מלך החתן צה הענין או מלך הכלה כי חלוקת האפשר לכלם צסם יקרא וגם כן צליה השני ובראות שמעון אצי הכלה כי לא יכול לה תלה עלמו צלין גדול ופנה אל שכיות המורה ואמר כי זה הסחן אין לו גזירה חכמים לצא עליה כדרך כל הארץ ורלוט שיתן גע לצחו ושיפרע לה כחונה ותוספת הכל משלם חה העני חתן צלה דמים לצען מרה ואמר כי הוא איש צין האכסים וצנה הענין והמקרה הרע לא צה מלדו ואינו עזמי מוכבי לעצמו ולחמו רק שהוא מפחד צעשו לו אי זה צקוף או השך של קיעה כמנהג המלכות אשר אנו רואים מעשים צכל יום מחושבי הארץ האגים צכך הן מענה ישראל הן מהאמונה ואמר עצור עשרי ימים צין רצ נועם ראה לו צליה אחד כי הדים ילא מחירו טפות דם והיא טבלה ומורה להיו עמו והעלילו עליו כי זה הדים ילא מחירו טפות דם והיא טבלה ומורה להיו עמו והעלילו הן צמולות על דרך סמורה לקח שמעון המעון ניד החתן ואמר לו שיתן גע לצחו אשר שאין לו גזירה חכמים ושיפרע לו מה שלקח ממוט עם החוספת ע"כ :

תשובה נראה לכאורה שדבר זה היה מחלוקת צין הפוסקים שלדעת צעל העורים והיא דעת הר"הש ז"ל צמחנותיו צענה כחאם שאלמה גע צפענה שאינה ראויה ליצנה ממוט אין שוגעין לה וכו' ואם מוענה שאין לו גזירה חכמים לצא עליה כדרך כל הארץ ושאלת גע והוא מוכישה כאומי היא וכופין אותו להוליא מיד אפילו צחוק עשר שני דכיון דמנענה טענה שצבעל יודע אם הוא אמת או לאו לא היתה מועיה צניה צפניו אם אינו אמת אצל לא יתן כחונה כיון שהוא מוכישה ואם מנענה מעלמו צלה כפיים יתן לה כחונה גדיל צלחין מנענה כחונה אצל אם מנענה כחונה אינה כחונת ואף להוליא אין כחן . הרי לך צהריא דצענה כחאם כופין לדעת המור וכן הם דברי הר"הש כאשר אכחצו לפנים צמורה השם אומנם לדעת הר"ע צמחיל לפי סברתה לכאורה תלשנו נראה אפי' דמנעני כחאם אינה כחונת חיל . איש ואשמו צצלו לציד הוא אומר זו מורדת מחשמים חו אמרת לא כי אלא כדרך כל הארץ אינו עמו וכן אם טענה היא ואמרה שהוא מורד מחשמים והוא אומר לא כי אלא כדרך הארץ אינו עמה מחשמים תחלה וכו' נחיתך צפני עדים ועדי' הם נעמים ומקסי' מן הכענן ועושי' פשרה כפי כח הדין עד כאן הרי נראה תלשנו ז"ל דלף על פי שהיא מנענה שהוא מורד מחשמים ואינו צה עליה עם כל זה אינה כחונת אלא טושים פשרה כפי כח הדין . עוד כח צפיעו חיל האשה שצאה לציה דין ואמר צעלי אינו יכול לשעש עמי כדרך כל הארץ שמוש שמוגיד חו שאינו יורה כחן יעשו הדיינים פשרה ואינרים לה ראי' שחנהגי עם צעליך עד שחשתי עשרה שנים ולא חלדי ואחר כך חנהגי ומגלגלי עמה צדד זה ואין כופין אותה ליצב ולא דכין אותה חלדי ומורה אלא מאריצין צדד זה עד שיעשו פשרה עד כאן . הרי נראה ומכאן גם כן דלדית הרמזים ז"ל לעולם אינה כחונת שאף על פי שהיא מנענה שאינו יכול לשעש פסק הדין שמוגין פשרה ואינה כחונת ולפחות כמורד שזו היא דעתו ז"ל ממה שלא חלק כלל ואם דעתו ז"ל היתה שכשטענה שאין לצעלה גזירה חכמים לצא עליה שחיה כחונת וכופין להוליא כדעת צעל העורים היל' לרצ להזכיר דין זה ושחיקה צחוק כיה כהולאה דמיה הרי שכפי היראה לצחורה לקצנה הר"ע צמחיל אינה כחונת ואם כן ילדק מה שאמרינו למעלה שפסק הדין צכרון שלפירט הוא חלדי צמחלוקת צין הפוסקים ז"ל וראוי לנו לחקור אם כן על מי מיהם ז"ל ראוי לקטוף לענין מעשה אם אמת הדבר שחונקים או אם אפשר להשנות הדעות ולומר דמר מודה למר ולא פליגי כלל ואף על גב שצכנול אי זה דוחק ולעניות דעתי הטורה צדד זה הוא ראוי ומוכרח ויש צכר טוב צעמול . ולצאר כל זה צלמולת אלך לי אל הר המור צדי' הקדוש צמחיותיו הנשריו מקור מים חיים ולא צנעה הלכותה פלפול ומי' האמוראים עיה צמלמודו הקדו' הנצבר' ומלכדי צדדיו עד ילא כטוב' לרף' ואצרי' סלה דצריה צכפה המפרש' ז"ל כפי אשר תשיג ידי צכל מלדי ילכ כל חכם יראה כי פרטי הדין הזה הם הי' הפרט הראשון אם כחונת האשה צענה כחאם אם לא הפרט השני אף אם כחונת שהיא כחונת לרף צכר אם כחונת היא לעולם צאי זה חופן שחונת המענה הזאת או אם לרף אי זה חנאי לשחיה : אומרת : הפרט השלישי לרף צכר לאי זה דבר יועי' כחונות שאנו מאמרים אותה ומהו הכוחות שיש לה אם כחונת שחונת וכופין לצעל לחת גע וכחונה יכדויה ותוספת או גע וכחונה וכדו' : ולא תוספת חו גע ולא כחונה חו כחונה ולא גע הפרט הרביעי אם לריכה היא עלונה לצא לציה דין ולומר מענה צפני צית דין וצעלה צפיה או אם יכולה למוט חנעלר הפרט הה' לצאר אף אם כחונת שחרין עמה והיא כחונת אם מחוייבי' ציה דין לפקוק דינה מיד או לא יס' כח צידם למאריך צדד הדין כה : אלה הם פרטי הדין הזה אשר צצאיר כל אחד מהם על מוח : ונחנה כלל הדין ילא לחמוהו . וגם אינו תכחלה לחטי צקלומל ועמי לרגל להלכה צכל אחד ואחד מהם אצד צפני עלמו למען לא יתצנלו הדברים חה החלי לעשות צצוי' הליך כוכן מעשע ומישרים :

תנן צקוף כדדים ומימי' לה צקוף פרק צית שמואי ציצנות צראשונה היו אומרים שלשה נשים יולאות ונוטלות כחונה האומרת עומה אצי לך' הסמים ציי' לצין' . כעולה אצי מן היהודים חזרו למו' שלא חהא אשה נוחתה עיניה צלחי ומתלקלה על צעלה האומרי' עומה אצי לך' הציא רחיה לרצניה . השמים ציי' לצין' . יעשו דרך צקשה' כעולה אצי מן היהודים יפר חלקו ומשמשו .

נמרא איציעה לכו אמר לצעלה גרשחני מהו . אומר רצ המנוחא חא טעמ האומי' עומה אצי לך' דאפילו לעשני' אחרוני' דקחני דלא מהיונחא החם היא דמחקר דידעה דצעלה לא ידע צה אצל גצי גרשחני ידע צה מהיונחא חוקה חין אשה מועיה פכי' . צפני צעלה אומר ליה רצה ארצנה אפילו למשנה ראשונה דקחני דמהיונחא החם וטוים דלא עזירא לצויי' כפשה אצל הכא אומין דחקף לה מן גברם מועיה ומעיה' . מחיצ רצ משרשיא השמים ציי' לצין' דמשנה ראשונה חיוי חיוצנה דרצה והא הכא דלית לה כפופא וקחני דמהיונחא קצבר החם כיון דלא קניא לה דלא אצי חין יורה כחן אי לא חיתא כדקא אומרה לא אומר ליה השמים ציי' לצין' דמשנה אחרונה חיוי חיוצניה דרצ המנוחא והא הכא דידעה היא וידע צה צעלה וקחני דלא מהיונחא קצבר רצ המנוחא הכא היא גופה אומרה חתי דצציה' ידע צורה כחן מי ידע ומה משקל' : פירש סרין ז"ל כי לא כחאל פרשי' ז"ל . צראשונה היו אומרים שלשה נשים יולאות ונוטלות כחונה האומרת עומה אצי' . מוקמין לה בגמרא צאשה כהן דאי צאשה ישראל וכו' השמים ציי' לצין' . מוכח צממא דהכי קאמי' ליה שאין צכנה זרע יורה כחן צענת שמוש ואינו ראוי להוליד ומחוקמי' צאשה מנחמת טענה דאומי' צעילה מוערה לידא ומרה לקבורה חא לאו הכי אין צצריה' . כלום דאמרינן לה ז"ל לא מפקדה דאמרינן צפרק אף על פי ואף על גב דאמרינן צהדיה שאומי' לו שרה אמו לא צנהם השמים ציי' לצין' שח' יספוט הי' ציי' וצין' דאלמא היינו שהיא מרוחק ממה לגמרי כגון שרה שהיית' טוענת על אצרה שרחקה מנחמת הגר וצירוש' ממי הכי משמע דאומי' כחא דשומיא רחיקא מן ארעא כך הדיא איתחא רחיקא מן צעלה : אפשר דלשון השמים ציי' לצין' כולל הכל אצל הכא מוכח צממא שפירשו שאינו יורה כחן וכו' קאמרה ליה השמים ציי' לצין' הכי קאומי' אלהים עד ציי' וצין' דקושט' קאומי' דרצה זה חין יודע צו חאל השם כעויה חתי מן הארור' שאלמה על עלמה האת חשורש כל היהודים חזרו למו' שלא חהא אשה וכו' דשנא חלך למקום שאין מוכרי' צה ובכירה וחנסי' חציא יראה לדצריה שחאקסה וצלה הכי לא מחקרה על צעלה יעשו דרך צקשה מפורש צירושלמי יעשו סמורה ופי'ס ועלה מוצא קנויל זה פי' הרין . וכן פירש רצינו חכנאל . והחוספות פירשו ציצנות פרי' הצא על יצמחו ופסק צית שמואי' יתפלל למקום ויתן להם צים : והרמזים זכרנו לצרכה פירש ככראה תלשנו ז"ל שכתבתי למעלה וכו' שחתי צפירוש המושנה כמו שאלכחצו לפנים צמורה השם יתעלה . ורולה לומר שיעשו הדיינים דרך צקשה מהאשה שחתלה לצבת עם צעלה כי אינה כחונת צשום פרים :

נמרא איציעה לכו אמרה לצעלה גרשחני ונחקרע הגע חו שחצד מהו להחירי' נהש' ידעה' צעלה לא ידע צה אם זנחה חס לחו מיה משקרה ולא מרתחא החם דלא עזירא לצויי' נפשה צציון ופסם הוא לה כשכחקה חילך חס לאו דקוטעה הוא לא חות אומרת' . דחקף לה מנצחא שעי' כעקה חחחוקן על הצעל להעני פניה צו צולווי גרשחני השמים ציי' לצין' דמשה ראשונה שחונת כחונת חיוצני' דרצא דהאמר רצא דאפילו נחשבי' ראשונה כי אומר גרשחני לא מהיונחא החם כיון דלא קניא לה דלא אומי' חין יורה כחן אי לא חיתא כדאומי' לא אומר ליה דכיון שהיא לריכה לצד דצריה כחונתה השמים ציי' לצין' דלר כה לומר צפי' מה שהיא טוענת עליו דהיינו שאינו יורה כחן כפי'ס לה מלחאולי' ליו דקושטא היא לא חות אומרת' . והא הכא דידעה היא דצעלה ידע צה דקשי' הכא דלחיה ממי קיס ליה צורה כחן וקחני דלא מהיונחא' . נהי דצציה' ידע צורה כחן מי ידע' . מהא מוטעם צהדי' דהשמים ציי' לצין' דחן צמחיתין היינו יורה כחן ובדכתיבנא : ולענין דציו' ז"ל דצנעין פי' החקצ' גצי צעל אומר לגרושי' וכו' אקשי' ולהחיתנה מורד המנוחא וכו' גם צכחונות פי' גצי שנים אומרי' נחגרשה וכו' גם צציו' פי' האשה שלום גצי הר קטעה' סרפ המורס אומר רצ אומי' אשם איש שפסעם וכו' וכדרכ' הענוני' ושמואל' פליגי עליה ואמר רבי איחמי דרצ המנוחא צפניו וכו' וק"ל כשמואל ומכל' הלין מוכח דהלכתא כדרכ' המנוחא ומדמדיקן לה לחתמי' שיו שלא להחירה צלצד לינשא כחונת אלא אף ליטול כחונה . יעוד שחרי' מוספר כחונה נלמוד שכן כוחצ לה לכשנחשאי' לאחר חטלי' מה שכתוב לייכי כדחנן צהאשה שהלכה וכן כחצ הרמזין ז"ל צהלכותיו מיה איכא לחי' דלית לן מדרש כחונה אלא צעיקר כחונה אצל צהוספת לא . וכיון דמשים הכי מהיונחא טפי כי אמרי' גרשחני ממי אומי' השמים ציי' לצין' משרי' דגרשחני ידע צה צעלה ואינה מועיה ונשמים ציי' לצין' דלא ידע צה מועיה שיו דכחונת אינו חזקק עמי כלל כיון דצעלה ידע צה אפילו למשנה אחרונה מהיונחא ויוליא ויתן כחונה אפילו לא חיתא מנחמת עערי' דעמי' מוערה לידה ומרה לקטירה שחרי' גדולה חו אומר אי אישאי' אלא אצי צצדרי' ואי' צצדריה יולא ויכן כחונה מיהו כי ריי' ז"ל דקוקא כחונה לא כחונתה להחגרס הוא דאמרי' יוליא ויכן כחונה אצל חוצנת כחונה לא מהיונחא והיאר רחית דאמרי' צפי' האשה רצה האשה שאמי' מה צפלי' כחונת מה צעלי' חס לי כחונת אינה כחונת . ואיכא למידק אשמעיה' דהכא מוטע' דמילחא ידע צה צעלה מהיונחא משים דלא מחלשא ציה ודלא ידע ציה צעלה לא מהיונחא' והחם צקיס הצא על יצמחו גצי סא דחק כשא אשה ושהה עמה י' שנים ולא ילדת חתי רשאי' ליצמל עשעמ איסכא

היפך דלמדין החס הוא אחר מינה והיא אומרת מינה אחר חס דברים שצונו לבינה סוף כלומת ענין היא קים לה ציונה כחן ואיהו לא קים ליה ציונה כחן משמע דמחזיק דלל קים ליה מהימנא וסבא אומרי אפי' חרין הרעצין זיל לל דמין לסדרי דמחזיק איהו דקא מסיק לם ופסקי לם כחוצתם סילבך אי תחזיקו קים להו ליכא למיירי דלמדין מהימנא מוסר דמחזיק חן אשה מעשה פניה צפני צעלה דבי אומרי הכי היכא דלמדין צמח לאפוקי כפשה מצעלה דליכא פניה מוצא ואי לא דקושטא קאמרת איכא מעשה אצל חס דלמדין צפני לאפוקי כפשה אפילו צקקא מעשה ומעשה אצל כיון דלמדין קים לה ואיהו לא קים ליה ציון ציונה ופסקי דמחזיק צענה שפא עכיל הרין זיל :

והנה הפרט הראשון שהדין שלפנינו מוצא בו צדק היפך וסבאמרת האשה צענה שאין לצעלה בצורה אנשים להזקק עמה כדברי צעל המורים זכרונם לברכה והוא מוכרח מהגוי וכו' שכתב הרין זיל ובין דמיה מהימנא עמי וכו' ושונועין מינה דבאומרי חסו חזק עמי כלל וכו' וכך הם דברי הסו' צפרק הנא על יצמחו זיל ואם שוענת דלמדין יכול להזקק פסקו רבי' דכאח' אפילו למשנה אחרונה דדוקא צענוענת דלמדין יורה כחן מייסין שפא מושקרת לפי צענה לא ידע זה דמשקרת דלמדין צקק דברים אצל צמילי דידע זה דמשקרת כלומת דרר' העינה לפי שאין האשה מעשה פניה צפני צעלה עד כאן' גם ככה הם דברי כל צעלי המדברים אשר ראיתי' גם ככה הם דברי הרמב"ם ז"ל בנשואותיו [כלל מ"ג דין חמישי] פעמים שלם וז"ל צמילי : **ושוארת** על אדם שאומר' עליו שהוא קרים חמה ואשמו חוצמחו צפני ציה דין ואומרי' שאינו אדם ואינו רולה לישן עם אשה צמעה ואומרי' שהדין היא צמולה אם יש לבשו לגרש' משונה מה שכתבת שהוא קרים חמה וכו' ומה שטוענת שאינו אדם ואינו חזק לה ועדין היא צמולה כלומת צענה זו וכו' ואינו להויל דכל טענה שהאשה טוענת על צעלה והצעל יודע אם טענה זו אמת אם לא כלומת האשה וכן מוכח בצללי דברים דגריסין החוספות וכן כחצ' רלצ'א צמחצנה אמת וכן כחצ' רבי' מליך זיל ע"כ' ובין שהדין חס הוא מוסקם לדעת כל הפוסקי' גם הוא מוכרח מהגוי מוכח מאמר רב המוכח האשה שאומרי' לצעלה דרשתי וכו' צמכר לכו' שגם היא אמת דעת הרב רבינו משה דר' מיימוני וסבאמרת האשה צענה זו ואם לא וכו' והנה זיל צמירי' דלמדין אשה צמירי' המכנה לרצ' זיל צמחצנה בצמירי' פ' צמירי' דף לאי המכרי' השומרי' צמירי' לביך לא המכרי' הרב זיל כלל פ' שאינו חזק עמה זולתי שאינו יורה כחן' יראה דדוקא צענוענת שאינו יורה כחן אינה כלומת ויעשו דרך פשרה חז' שם פ' השומרי' צמירי' לביך שהיא טוענת צמין שאי' הידיעה אלא ליודע הנסמכות כגון שאומר שהוא אינו שלם להשמיט ואינו יורה כחן אשר לא חתעבר מוטע בשום פני' והעיקר אלללו היא קים לה ציונה כחן והוא לא קים ליה לפי שהיא יודעת זה צהיות מרגשת זו והוא אינו יכול לשער זה לפי שהוא לא ירגיש צמה שחחלק מנופו וזלי האט מוסקין שפא מינה כמנה צמירי' הדין מברשין אותה ממונו והיינו מהימנא' בחבזה ולפי' אם הוא רולה לגרשה וכו' ואומר יעשו דרך צקקה שחחפייס ותהיה מרולה להסחר עמו ואין כופין על הגרושין צמס וכו' ואין פוסקים צמירי' דין עד שיתרסו שניהם וכו' מה שיתרסו עד כאן' הרי שלל המכרי' הרב טענה שאין לו בצורה אנשים וכו' שדוקא טענה שאינו יורה כחן אינה כלומת ויעשו דרך פשרה' גם צמחצנה לצעלה [הלכו חישות פרק ט"ו] שכתב הרב צקפרו כראה שדוקא זה גם כן שכתב שמו"ד אינו יכול לשמש שמו"ד שמו"ד או שאינו יורה כחן משמע ודאי כשחש שמו"ד אינו יכול לשמש אצל יכול לשמש וליזקק לה כדרך כל הארץ' כראה ודאי כי צענה זו אינה כלומת לא צענה שאינה יכול לזקק עמה ומה שכתב הרב שהיא טוענת שאינו יכול לשמש שמו"ד שמו"ד ודאי הוא דבר שאינו יכול לידע זו דומיא דיונה כחן דלמדין לא ידע ציה וילמוד קחם וכן המעשה שפא היה דבר שהצעל ידע זו אם הוא אמת אם לא צמירי' היהם כלומת מעשה דלמדין מעשה פניה' אימנא מזה זה הרב צמחצנה אינו מוליד והיא יודעת ומרגשת זו והוא אינו יודע לא ידענו חולי הרב זיל שהוא צקי צכל חממה וידע קוגי ההללים ידע זו ולא רלה להאריך לפרט לנו' עוד נלעדי לומר צפני לשון הרב זיל כי מה שכתב הרב שאומרת צעלי אינו יכול לשמש שמו"ד שמו"ד אינו עול חולי אחר רק מלך שאינו יורה כחן וכו' המעשה אי' הן ואין חליף צמירי' שהאשה האלה אומרת טענה צמס וכו' ודומה קלת לאשה לטועה אומרת ציה לי צמירי' והיא החלוקה הא' או שפאמיר דמירי' צמירי' העינה פניה ותאמר ציה דין שצעלה אינו יורה כחן ולא ז' חף ונקע הרב כי לא מייצגא שאינה כלומת האשה האלה כצמלה לביה דין ואומרי' טענה צמס והוא שצעלה אינו יכול לשמש עמה שמו"ד שמו"ד כיון שאין צמס האלה כל כך הענה חף על פי שיש הענה מימ' אלא אפי' כשהעינה פניה צפני צעלה צפני' הגמור ואעשה שאינו יורה כחן שגון הראוי היה להאמירה חזקה אינה מעשה פניה עם כל זה אינה כלומת מהטעם המוזכר בגמרא שכתבת למעלה והוא כיון דלמדין ידעה והוא לא ידע ציונה כחן מייסין דלמדין משקרת' זה נלפיד אומרי' וכו' צפני לשון הרב זיל וצמחצנה עיין יראה כי הוא שפשוט ומוכרח' ואם כן גם מלשון הרב זיל שכתב באלו דברים צמירי' כי הדין הנאמר לדעת כל הפוסקים גם לעמוד זיל דין חס הוא גם מה שכתב הרב זיל הלכות אישות פרק י"ד אשתו אצל לביה רב וכו' הוא שפא מורד ממשפח' וכו' כמנה מלמעלה חף על פי שצפני כמנה לכו' להאמרה הוא מורד דברי אדם נעצ' לעיין אינו כן' ולבאר צלי זה אופן כראה שפוקר זה הלשון דברי שכתבת לדעת הרב אין לורך להאריך כי הוא מוצא והוא ככה כי אחר שלדעת הרב אפי' אומר כי כשהאשה טוענת שאין בצורה אנשי' לצעלה שהיא כלומת מוטעם שאינה מעשה פניה צפני צעלה

היפך דלמדין החס הוא אחר מינה והיא אומרת מינה אחר חס דברים שצונו לבינה סוף כלומת ענין היא קים לה ציונה כחן ואיהו לא קים ליה ציונה כחן משמע דמחזיק דלל קים ליה מהימנא וסבא אומרי אפי' חרין הרעצין זיל לל דמין לסדרי דמחזיק איהו דקא מסיק לם ופסקי לם כחוצתם סילבך אי תחזיקו קים להו ליכא למיירי דלמדין מהימנא מוסר דמחזיק חן אשה מעשה פניה צפני צעלה דבי אומרי הכי היכא דלמדין צמח לאפוקי כפשה מצעלה דליכא פניה מוצא ואי לא דקושטא קאמרת איכא מעשה אצל חס דלמדין צפני לאפוקי כפשה אפילו צקקא מעשה ומעשה אצל כיון דלמדין קים לה ואיהו לא קים ליה ציון ציונה ופסקי דמחזיק צענה שפא עכיל הרין זיל :

והנה הפרט הראשון שהדין שלפנינו מוצא בו צדק היפך וסבאמרת האשה צענה שאין לצעלה בצורה אנשים להזקק עמה כדברי צעל המורים זכרונם לברכה והוא מוכרח מהגוי וכו' שכתב הרין זיל ובין דמיה מהימנא עמי וכו' ושונועין מינה דבאומרי חסו חזק עמי כלל וכו' וכך הם דברי הסו' צפרק הנא על יצמחו זיל ואם שוענת דלמדין יכול להזקק פסקו רבי' דכאח' אפילו למשנה אחרונה דדוקא צענוענת דלמדין יורה כחן מייסין שפא מושקרת לפי צענה לא ידע זה דמשקרת דלמדין צקק דברים אצל צמילי דידע זה דמשקרת כלומת דרר' העינה לפי שאין האשה מעשה פניה צפני צעלה עד כאן' גם ככה הם דברי כל צעלי המדברים אשר ראיתי' גם ככה הם דברי הרמב"ם ז"ל בנשואותיו [כלל מ"ג דין חמישי] פעמים שלם וז"ל צמילי : **ושוארת** על אדם שאומר' עליו שהוא קרים חמה ואשמו חוצמחו צפני ציה דין ואומרי' שאינו אדם ואינו רולה לישן עם אשה צמעה ואומרי' שהדין היא צמולה אם יש לבשו לגרש' משונה מה שכתבת שהוא קרים חמה וכו' ומה שטוענת שאינו אדם ואינו חזק לה ועדין היא צמולה כלומת צענה זו וכו' ואינו להויל דכל טענה שהאשה טוענת על צעלה והצעל יודע אם טענה זו אמת אם לא כלומת האשה וכן מוכח בצללי דברים דגריסין החוספות וכן כחצ' רלצ'א צמחצנה אמת וכן כחצ' רבי' מליך זיל ע"כ' ובין שהדין חס הוא מוסקם לדעת כל הפוסקי' גם הוא מוכרח מהגוי מוכח מאמר רב המוכח האשה שאומרי' לצעלה דרשתי וכו' צמכר לכו' שגם היא אמת דעת הרב רבינו משה דר' מיימוני וסבאמרת האשה צענה זו ואם לא וכו' והנה זיל צמירי' דלמדין אשה צמירי' המכנה לרצ' זיל צמחצנה בצמירי' פ' צמירי' דף לאי המכרי' השומרי' צמירי' לביך לא המכרי' הרב זיל כלל פ' שאינו חזק עמה זולתי שאינו יורה כחן' יראה דדוקא צענוענת שאינו יורה כחן אינה כלומת ויעשו דרך פשרה חז' שם פ' השומרי' צמירי' לביך שהיא טוענת צמין שאי' הידיעה אלא ליודע הנסמכות כגון שאומר שהוא אינו שלם להשמיט ואינו יורה כחן אשר לא חתעבר מוטע בשום פני' והעיקר אלללו היא קים לה ציונה כחן והוא לא קים ליה לפי שהיא יודעת זה צהיות מרגשת זו והוא אינו יכול לשער זה לפי שהוא לא ירגיש צמה שחחלק מנופו וזלי האט מוסקין שפא מינה כמנה צמירי' הדין מברשין אותה ממונו והיינו מהימנא' בחבזה ולפי' אם הוא רולה לגרשה וכו' ואומר יעשו דרך צקקה שחחפייס ותהיה מרולה להסחר עמו ואין כופין על הגרושין צמס וכו' ואין פוסקים צמירי' דין עד שיתרסו שניהם וכו' מה שיתרסו עד כאן' הרי שלל המכרי' הרב טענה שאין לו בצורה אנשים וכו' שדוקא טענה שאינו יורה כחן אינה כלומת ויעשו דרך פשרה' גם צמחצנה לצעלה [הלכו חישות פרק ט"ו] שכתב הרב צקפרו כראה שדוקא זה גם כן שכתב שמו"ד אינו יכול לשמש שמו"ד שמו"ד או שאינו יורה כחן משמע ודאי כשחש שמו"ד אינו יכול לשמש אצל יכול לשמש וליזקק לה כדרך כל הארץ' כראה ודאי כי צענה זו אינה כלומת לא צענה שאינה יכול לזקק עמה ומה שכתב הרב שהיא טוענת שאינו יכול לשמש שמו"ד שמו"ד ודאי הוא דבר שאינו יכול לידע זו דומיא דיונה כחן דלמדין לא ידע ציה וילמוד קחם וכן המעשה שפא היה דבר שהצעל ידע זו אם הוא אמת אם לא צמירי' היהם כלומת מעשה דלמדין מעשה פניה' אימנא מזה זה הרב צמחצנה אינו מוליד והיא יודעת ומרגשת זו והוא אינו יודע לא ידענו חולי הרב זיל שהוא צקי צכל חממה וידע קוגי ההללים ידע זו ולא רלה להאריך לפרט לנו' עוד נלעדי לומר צפני לשון הרב זיל כי מה שכתב הרב שאומרת צעלי אינו יכול לשמש שמו"ד שמו"ד אינו עול חולי אחר רק מלך שאינו יורה כחן וכו' המעשה אי' הן ואין חליף צמירי' שהאשה האלה אומרת טענה צמס וכו' ודומה קלת לאשה לטועה אומרת ציה לי צמירי' והיא החלוקה הא' או שפאמיר דמירי' צמירי' העינה פניה ותאמר ציה דין שצעלה אינו יורה כחן ולא ז' חף ונקע הרב כי לא מייצגא שאינה כלומת האשה האלה כצמלה לביה דין ואומרי' טענה צמס והוא שצעלה אינו יכול לשמש עמה שמו"ד שמו"ד כיון שאין צמס האלה כל כך הענה חף על פי שיש הענה מימ' אלא אפי' כשהעינה פניה צפני צעלה צפני' הגמור ואעשה שאינו יורה כחן שגון הראוי היה להאמירה חזקה אינה מעשה פניה עם כל זה אינה כלומת מהטעם המוזכר בגמרא שכתבת למעלה והוא כיון דלמדין ידעה והוא לא ידע ציונה כחן מייסין דלמדין משקרת' זה נלפיד אומרי' וכו' צפני לשון הרב זיל וצמחצנה עיין יראה כי הוא שפשוט ומוכרח' ואם כן גם מלשון הרב זיל שכתב באלו דברים צמירי' כי הדין הנאמר לדעת כל הפוסקים גם לעמוד זיל דין חס הוא גם מה שכתב הרב זיל הלכות אישות פרק י"ד אשתו אצל לביה רב וכו' הוא שפא מורד ממשפח' וכו' כמנה מלמעלה חף על פי שצפני כמנה לכו' להאמרה הוא מורד דברי אדם נעצ' לעיין אינו כן' ולבאר צלי זה אופן כראה שפוקר זה הלשון דברי שכתבת לדעת הרב אין לורך להאריך כי הוא מוצא והוא ככה כי אחר שלדעת הרב אפי' אומר כי כשהאשה טוענת שאין בצורה אנשי' לצעלה שהיא כלומת מוטעם שאינה מעשה פניה צפני צעלה

והנראה

לעניות דעתי לומר דעת הרמב"ם ז"ל היא על הדרך שכתבת למעלה והוא צה האופן חף על גב דבגמרא מוכח שפירוש השומרי' צמירי' לביך חולה לומר שאינו יורה כחן עם כל זה יס' לנו לחפוש לעיין הדין פירוש של הירושלמי דרולה לומר דהוא מורד ממשפח' וריחיקא מיניה כיון דליכא טעמא לומר דלם מהימנא זלם כמו צענה דלמדין יורה כחן' ואף על גב דבמענה שהוא מורד ממשפח' ידע הוא וצמחצנה יורה כחן לא ידע עכ"ל מעמאל אחריתא דכחצ' רחא' למסקנא צמח' הטענה דלא מהימנא' והוא דצמחצנה דלמדין יורה כחן אי' איהו ידע ציה צעלה איכא הענה מוצא דמוכחה לגרש צמלה מצעלה על כל פני' כיון דלא חלי חקוקן הדבר ציה' אצל צענה שהוא מורד

שאלות ותשובות רבי לוי אבן חביב

היה'ל כחוצותי, **כחצתה ומהסיל רבדריים** ממשמע ראוי הוה קיס לים סוס
מדיענאל חפילו בנטקה לחורכה צאיקם טובעת כטבתה מפעעה דרז
: הטכות :

נח **הרשעה זיל [קי קצין]** כחז בחטותיו זה לשון ויש מודלי רב
לפה שהוא שחילו דין זה שאט רבן שובקטין מן הצעל ליתן גמול
לא רלה שרפין אותו ליתן הכונה כמו שכתבו לא לאמרו הדברים אלא כשהיה
חיה חוצנה אלא גירושין וליכא מחנה פרעון הכונה . אצל אס חמה
אין יכול לשמע ועל ין ארץ מוקט שיגרם אותו ויתן לי כחוצה צו אינה
למענה ואין שומעין לה כלל דכין שהכירה פידעון הכונה אם חושקין שאל
עירה נחמה גאחר ועל כן קיט עעיה צפי צעלם ותובנה כחוצה כדי שתבטל
בצורתו מונון לאחור שנחנה צו עירה עד כאן . גם שאר צבלי המדושים כן
כחצו גם צעל העורים כן כחצו צבליה צלשור צלשור זיל שכתבתי לעעלה . נחצור
אם כן הפרע השני מדין שלפניו חכלית הציור . גם השמע השלישי מדין
שלפניו והוא לאחור דבר יועיל סנחמות שאנו מאמיני' לאסא סחח צענה
סנחמה . כצרינחצור גם כן צלשון השוקים שכתבתי למעלה . דצעל הסורים
כחצו שסיל כחצנה וכופין אותו לאחרי אצל לא ליתן הכונה כיון שהוא
מכחישה . הדין זיל כחצ לפי שחילי חלוק קצרי צין שפוקים זיל ורואי לדעת קצרה
כולם ולצור סחילי לחסום לעבין מעשה ופסקה הדין :

לשון נצל המרים שכתבתי דברי הראש ז"ל בתשובותיו סמוך
שכתבתי למעלה בפרט שניצו מלשונות זה לשונו • ואם תצננה גם
ולא כחוצה יגרסנה ולא יתן לה כתובה כחאי רצח המוטל אשה שאמרה
לבעלה גרסתי רכסי דעתימואל לנצי בפסא להפקיע ממנו חיבור אשה איש
שעליה מעט מחקק דאין אשה מעיזה פריה בפני בעלה ויפ' אין לניה דין כח
להוציא ממנו מחוץ כיון שמועד וזוהו שלל גירסה וכל דמי אשה שאמרה מח
לבעלה שבויה כחוצהה על פיה דהאם אין אדם מביחשם ומקשר כחוצה לבעד
לכשתנשאי לאחר תעלי מה שכתוב ליכי עד כאן • וכן הם דברי בעל הפורים •
ואכל קיימא לן כי מלאתי בתשובה אחרי מהראש וסוף אחזה שהנחת למעלה
ועתה על אדם שאמרתי עליו שהוא קרם חמס וכו' שרופין על הגם ויתן
כתובה ומה מלאתי וכו' ודוידא אכל לא חוספה • גם נצל המרים עליו סמוך
ללשון ז"ל שכתבתי למעלה כתב תשוב' הראש • וכחן כן פירוש חל לשונו
וכופין אותו להוציא ויתן כתוב • ומה מלאתי וכו' ודוידא על שהכניס לו וסוף
על דעתי לומר דבאן • מדבר כשהנצל מורה כדי שלא יקשר הראש ויביח וביח
אכל אי אפשר לומר כן שהרי כתב בזה החצונה נאמנה וכו' להוציא ואם
סבבל מורה לתנה עיך לומר נאמנה אלא בהכרח נראה דהרי חזר ביה הראש
בצחירתא ונאמי דפסק בקדמיא ומוקם לך הי כהי צחירא הרי אם כן לפיכך
שהי קצרה עוד קצרה שלישיה כפי הנראה היא קצרה הרין ז"ל שכתבתי למעלה
יוליא ויתן כתובה ופי' בהכרח ומוקשים על הגם וכופין על הכתובה דעתי
דעתיא דאבי צנבדי והיא צנבדה יוליא ויתן כתובה שהביא הרב ז"ל שהדין שיתן
כתובה על כרחו והגם אם ירלם כמו שאמר הרב ז"ל בכתובות פרק המדיר • ואם
כן הרי לפיכך שלשה קצרות נזה • והנראה לעיני דעתי דעתינן כפייה על
הגם לא פליגי כלל • והן שכתב הראש סופין קחם פי' בהכרח כפייה דברים
בגבין לקרותו עניינן ושאינו מקיים דברי חכמים • אכל לא מודין ולא מוכין
הגם עממה קצרה הרין ז"ל ראה לזה כי הדין צדון שלפנינו הוא דקא ה'נ'
בסיסא לפי ונאמי ראשונה כיון שהוא כלול מדיוק אחרת עממה דרובא נאמי
ויורה כחן הוא דחזרו לומר דליתא נאמי אכל בעממה האחת נאמי ודינא כדון
מונאם ראשונה ודברי ונאמי ראשונה הם שלש נשים יוליא ונוטלה כתובה
וכבר פסקו רוב הפוסקים והראש בכללם כי בכל מקום שהחבר יוליא ויתן
כתובה אין סופין על הגם זולתי במקרי פרטים ומהמעט הנז' דצדדים
וכדו' לצדדים אם כן צדון שלפנינו אין כופין ושרש כל אלו הדברים הוא
במוקשים צדדיות פרק הגם על יצמחו על שהוא דקא אשה וקשה עמה עקר
שמים ולא ילדה יוליא ויתן כתובה • גם בכתובות פרק המדיר וסוף הארבע
הדברים מאל והצילו ראיות לקיום כי בכל מקום שאמר יוליא ויתן כתוב' סופין
על הגם אפילו בשופים ואחר כך הביא קצרה רבי' חננאל דדוקא במקום שאמר
דעתינן ז"ל סופין אז כופין על הגם אכל לא במקרי שאמר יוליא ויתן כתוב' • עם ראש
בזרחה והסירטונו והסיר' לראי' קצרה מהולק צדון הכל כתוב קס צדדיות
היה לשונם • וכל היכא דלא קאמר שדמי סופין אין כופין שלא יתנה גם ממוקם
לשאל שאל כלל ופקול • גם בכתובות כתב צדוק הכל זה לשונם • ומהו אין
לכך שום אדם אדם לגרס ולעשות מעשה עד שנמצאה ראה צדדיות דהא אענין
יגמ מעשה בישראל שלא כדון פקול ואין להחיר אשה איש מוקם עד כאן
כתב המדרי' פרק המדיר גם בפרק מלוא גדול קינן מיט מלוא עשה פסק כן
בפירוש גם הראש ז"ל כתב כן צדרי הגם על יצמחו וז"ל וכו' דפליגי גם
יצמחו ראו להאמי' שלא לכך בשופים דלא להי גם מעשה • גם בעל הפורים
עליו צדוק הקינן המדבר למעלה מציא הקצרות הנז' עממי ורבי' חננאל
ז"ל והסכמות הראש ז"ל עליהם שאין לכך צדדים פרים • ואם בהכרח לנו לומר
כי מה שכתב בעל העדוים סופין צדון שלפנינו והם דברי הראש ז"ל דאכל
לומר כפייה דברים לצד לא כפייה אחרת • וכן נראה מהחצונה הראש ז"ל
שכתבתי חס לשוני ולענין כפייה ודאי כמו שכתבתי שכופין אותו להוציא דלא דעתי
היכא דהיא אחרת מיניה והוא אומר עינה שאין כופין אותו להוציא אלא אם כן צדס
מחז' מענה דהאם אין לה מצינה עונה אכל האכל הכל יודעים למה כלה כנכנס
לחופה ודעתי לאיך ין ואיך עממם :

ונדר אף על גב דמחויב דעם כל זה מלך אחי ח'ין הצום כל כך צלח
 סעודה בין דחלי ח'יקון הדצר בצעל ואיכא לניהוש דילעזא מעקרא דלא עשמע
 לס דהוי חל הצום בצעלה כיון דח'ין סוכחה להחגרם מצעלה אם הצעל יחזור
 ע' וכיון דבשבי חלו החלוקות איכא מעמל לשלם חסיהם כחמיה יס לט לומר
 דחרייהו איחניה בצענה החלוקה הראשונה כפי גמריהם והחלוקה השנייה כפי
 סירושלמי ולר' חו למימר דח'י דקאמר דירושלמי כמא דח'י וכו' כך הויה
 איחנה דחיקא פ' דסוף שדר מתשמיש דח'י דח'י דקאמר שיה חמט לאו
 דחיקא ומעמל דח'ין לו בצורה חכמים' אי ח'י אפשר לומר והוא יורה כיון
 דירושלמי לחוריייהו ח'י מכוזי צמאי דקא חמיה דחיקא ומעלה צין שחמיה
 עתמה כהוא שדר צין שחמיה מפרי שח'ין לו בצורה חכמים' ופ' השמיים צי
 לציך דקאמר' צמעה חלה לומר שאומר אחד מאלו השמיים מענות דבחריהו
 דחיקא מן צעלה' ומכוס ח'י בצמרה דין לא פירם זה הפירוש משום דהוי
 דלא ככר המנוחל בחלוקה הראשונה מאלו והיא צמאי דקאמר דח'ין לו בצורה
 חכמים' ופירוש דרולה לומר שאיט יורה כחן ולא ידע צמילתי' אלא השמים' .
 עיור לענין דין איח למחקק דלא מהימנא' צמעי' ח'י יורה כחן כממיה
 דין' ואח' לן ללמחקק כמ' דלא עסימנא' צמעה דמורר מתשמיש כמו הירושלמי
 כיון דהא לא פליגא אדרב הענוכל דבבבא דין' . הוא הדרלה לענין דפתי
 צמירש דברי הרמזים דל עם סקוניה' ואולי בכלל דברי הרב צמל מצי
 משנה דברי :

כד הדברים זכרנו לנו לומר כי אמילו לדעת הרמזים ז"ל כאמנת האשכנזי
בעמנה שאין לבעול בגזרה אכסים • ואף כי לא כתב סרז הדין
הזו בפירוט אין תימא גזה כי ככה דרכו ז"ל לכתוב הדין כאשר הם בחלמוד
אומנם הדין הכללי מדיק דברי החלמוד מניין ועל המעיין ללומדם מדיק
דבריו • וכן בכלל סעתיק נאמר רב המנוח האומרת לבעול וכו' ולדעתו ז"ל
כאמנה אין לישול כחוצהי כמנאר פ"י ששה עשר ומסכתות אישות אין להשא
כמנאר בחלכות גירושין פרק שנים עשר חה שלא כדברי הרמז מהשוקקים ז"ל
גם דין יעשו פשרי' כחצו הרב ז"ל על מעשי שאינו יורה כחן דוקא וכן דייק
במסכתו נאצי דקאמר שימוש שאינו מליד ככו' למעלה • ואם כן מעשי הדין
אלו כלומר כי כמסעמנה שאין לו גזרה אכסים כאמנה זכרנו כמו שלמדו ז"ל
הפוסקים מהשי דין אלו המזכרים בגמ' כמנאר אשר לפי זה עלם גידלו דעת
הרמזים ז"ל סוף דעת שלא הפוסקים כולם וראוי לפקוק כמנאר דכאמנה מעמנה
זו • ולאורח הוראה כללית חלקן בין דורות הראשונים לדורות האחרונים
כדברי מהרש"ל בחצונו ויהא כמנאר בהנהגה מיימורית אינו כמנאר
לענין דעני מעמאל דאיכא אמצעה רבתי מרצן נחלא מלחקי כלל :

ראשונה הריאש ז"ל בכל חשבוניותו כמנואר זהם אדרנא הציא רחם לדנריו ומדרי מהרים ז"ל . גם צבל סמוריה גם הרשצא בחדשויותיו הלכה למעשה כמו שינא לפנים צמו' העסם גם הרין ז"ל כמנואר למעלה . גם הריצצא ז"ל בחשבוניותיו הלכה למעשה הא קמון כל חילן דבן צמריא דלא מחנקין כלל ודאוי לעשות מעשה כדצריהם . גם דאפשר לומר דמהרים ז"ל לא דבר בכלל הכסים אלא באיזא חשה סככרת ומחוקקת לחלופה שפולח וללא כפיפא לה מילתא ועעיה צפרי צעלה ודנריו מעה לזה שכתב חבל דמדות הלל שיש נשים פרו' אין ראוי להאמינם לחותן פרו'ות . ובנשים כאילו ודאי כוין עלמא מורו צפסק מהרים דשא אימערע זהו חוקק דאין חשה ועעיה צפרי צעלה ואף אם האמר דמהרים זכרונו לצרכה דבר בכל הכסים הרי לא עשה מעשה על פי זה לבד עד שחוק קצברו צמיש ועוד יש קלה וכו' עשומע ודאי דבסחם נשים ובכללם ראוי לדון דלאמנת האשה צעעה ז' ובפרט צנוה שכתב צלפסי צערה ה' דלא יועיל כאמנתה לכוסו לבגש צעומים ולא כדנריו אלא ומקסין מומט לבגש . וזה כחצבר הפער הא' מהדין שלפמינו חכמים כהציאור כי האמנת האשה לומר שאין לצעלה בצורה אכסים לבא עליה דעתה כל הספקים ז"ל גם הפער סמרי מהדין שלפמינו והוא אם לריכס האש' איזה חכמי לשאיהם כאמנת צעמי' שלפמינו או לא כצד כחצבר למעלה צמס סרי' צדרי הרין ז"ל שכתבתי והוא סלרי' שכל תחצב כחוצה אלא שחוצעה להגרש לבד . אכל אם חוצעה כחוצה חף על פי שחוצעה להסחרת גם כן אינה כאמנת : גם הריאש ז"ל בחשבוניותו [כלל מיג דין י"ב] כן כתב צפירוש פעומים שלא . חיל צאי' חוקן, ואם תצעה צפרי ציה דין גם וכחוצה לא מהימנא כדאמרי' פרי האשה שלום דף קי"ז האש' שאמרי' מה צעלי החירות לינא מחירין לוחם וטוחין לס כחוצה מה צעלי הכ' לי כחוצתי חף לינא אין מחירין לוחם . ומצפיר ליה החם החירוי לינא וחכו לי כחוצם ועלתה צחידי עד כלן לשוט ז"ל וכן כתב הריצצא בחשבות וסיוא כחוצה בחוספות צקוק פרק הבא על יצמחו חם לשוט שאלוט מעשפ' דרק כדה מה לעשות בראצון שנתן צחו לשעפון וישען על ציחו ואין יכולת צידו לפי דברי האשה ובעינין זה שהיה ג' שנים ויש כי ראהם כי אין לאיש בצורתו שאלה מומט כחוצה צציה דין וכשעשומע שמעון הדבר סטיצ לא מידי סיח' אלא כי אם מיד המורדת והצועפת אכל בצורה אכסים לו ויכיל לצעול עד כאן דצריהם . ועל זה חלי דין דאמרי' שכלי סבל על יצמחו שצדברים סצינו לצביה הציא כאמנת הכי מילי צעעעה דליחו יורם כחן כדאמרי' החם דאוי קים ליה ציויה כחן ואמריקן נמי סללי מדרים נהי דצציה ידע ציויה כחן מי ידע . אכל צאשה שצועעת שאמי יכול לצעול אינה כאמנת כיון דעכשיו דצציה מיהא ידע . ומעשומא דבר העטכא לא מהימנא דאף על גב דלא מעלפא צמחי דידע והוא קים ליה ומומט שלמי דנדרים דמהימנא עפי הכי מיני היתא דלא תצעה כחוצה אכל הכא לא כדאמרי' צהבא על יצמחו איחי קים ליה ציויה כחן איחו לא קים מעשומע דאי סוס קים ליה לא הוה מהימנא ועמחוקמא

הפרט החמישי עם היות לא כנאל מקום לציור הפירס הזה בקוביא הזכר כמו לשאר הפירסים הזכר עם כל זה מדברי הפוסקים ז"ל שפסקו בתשובותיו הלכה לעצמה טבל לזכרו בזה היטב ואומר: הרי כתב' למעלה שהאשה נאמנת בעצמה הזכר וכראה שלפי שורת הדין בזה שהיא נאמנת ראוי לזית דין לפסק דין אשה נאמנת בזה שלפניו שזעזעו חזק הוא הדין שישנו צידד א"ש ואשמו עות גדולה ונכחיה מדרך פרישות נטת ישראל הכשרות יש לאשה כחא סמקדחת חכמיה נצ"י ואם אמת הדבר כי י"ל לז האדם רע ומכעור וסנשאל עתהלה לכך לכל זמן ולא על אזהרה כזאת אחר החכם אזהרה הדין אזהרה שאינה חזרי ולכן נראה לעי' כי יש כח ציד צית דין להיות שחלם דוחה חת האשה הזאת מפניתה כל עוד שחשדל לומר גרושים מעלה וימינ' ימין י"ל בלשון הרבס ומקצת ונאמנת צעלה עליה ולא חמה להרוס הבנין כי כבר אמרו רבותינו ז"ל בסקמדין שהחירו לו לומר ואלו לברס וגברא רצא הוא דקא עבד הלכה לעצמה דבר זה. ויותר ויותר מזה והוא רילצ"א ז"ל בלשון חכמים שכתב לעצמה עם היות ששחמה אוחה האשה עם צעלה כבר שלשה שנים שגאה קודם לזית דין כחצו גרשם החשונה. כתב לבקוק חת לשון: אכל לפי מה שכתוב בגמרא שאחר כך הודה שמעון שאינו יכול לבעול כך נראה צעיר שלכאורה לריך ליתן גע וכחצו וכו' והאריך צעס. וכחצו אחר כך אף על פי שדקדקתי והחמתי על האיש לחייבו וליתן כחצו לפי הגמרא חס הוא שאינו יכול להתקשות לבעול יתקיים דין זה ואם נחמה שרשעם לז נחמה בתוליה חס העמין שלש שנים ימחין עוד שנה כי שמעוני שיש בני אדם צענין זה שנים ושלש שנים. וגם א"י הייתי כן עם אשתי ראשונה שתי שנים. והנה האשה חלק ותבקש רפואה. וגם על הקישור לא חתה לקטור צנייה כי רמעי שנים מרובים עד פאל. הרי לנו הלכה לעצמה האשה ששחמה שלש שנים עם הצעל כבר אורה לדברים כי פן תאזני לה שלא חתה לקטור צנייה כל שכן וכל שכן צדון שלשני. גם הריצ"ס האריך בחשונה אחר דברים שראוי לזית דין לומר לאשה כזאת צנאה לשניהם חת לשון ולדון שלפניו האשה זו שמוענת על צעלה שאין לו גבורת חכמים ושכבר שחמה צעו ציטור שנה שדשים רשעין ואחר זמן זה שני שדשים אחרים ועדין היא בתולה. כיון שלא טענה כן צ"י דין וצפני צעלה אינה נאמנת ואין ספין הנעל להוליא לפי שהיא לריכה לצא לפני צית דין ושחמאד כן צפני צעלה ושצית דין יתקרו חת שריסם על טענתם ובאין לה דרך בקשה ואומר: לה חת דעתיך על צעליך שמה מתוך אינה חת חסם ככסי' לחדר או שהיא שומעת כר מתחמין ועושים להם קטורה שמה מתוך קטורה ומאכל ומשחה ושומעת יתנו דעתם על זה. וכ"ש צירוש' יעשו קטורה ופי"ס. וכל שכן בתולה שרריך להמתין זמן חמשים כי יש בחורים שאינה יכולים צנחולה חס נחמה חולשת חגס ולריכס לרופא יעשה להם חירות שגם הזקן שגר כמו יש רפואה כחומר רבי יוחנן חס החזירי' נעוית' כדליתא שרק עי' שחמו [דף ע] וצפרק שומע שרלים [דף ע"ה] וגם קרים כמה שהוא ממניי אמו סיטור צפרק הערל [דף ק"ה] שיש לו רפואה: ואם מפני רצות שומעם וכשיגדלו יקשי' אומן חס מפני שיש בחולות שמתחן קטור חותם לר ולריכות לאשה חכמה שחפחה אוחס באומל ואין זה בגלי' לזס שר"י חכמינו ז"ל צפי' חרצנה לחיס חמר צאלצע עעכה כרי שחמעצר ויחארה צנאה ראשון כי היתה עדין בתולה דער וחזון שלא כדרכה שמשו. וכן אמרו שם מעותות של צית רבי חמר שזון ודרך צות ישראל הלכותות לקטור דבר זה לא שציאו לפני צ"י דין לבצוע פירוד חצוק לומר שאינו יכול ושאין לו כח חכמים. גם חס הצחולה רצח השנים צשתגדל יהיה פתחה פתוח שהרי דמו אוחה צפרק קטור דחצויו [דף לו] למוכת ען שאמרו צירושלמי הפתח פתוח צין צען צין צלחם וצפרק חלו כערות אמרו שהצוברת פתחה פתוח ואין לה טענה בתולים צעונו פתח פתוח כפי גינתם רש"י והרמב"ם ז"ל. וכיון שהצוברת פתחה פתוח כל שחגדל צצנחתי' יהיה יותר פתוח ותדמה לצעולה ואז יוכל לצא עליה כדרך כל הארץ ובכל חלו הדרכים ויכלו הדרכים לרבר על לזה ולרצונה לענון ידובקו יתלכדו ולא יתפרדו לפי שקצין גבושין. חמס: חס היא חמון לצנח ולא חרלה להיות עמו עוד אין חומקין אוחה כל שאמרי' כן צצית דין וצפני צעלה יוליא ויתן כחצו דומיא דהמדיר חת אשמו ומתשמיס המטה דלומר עלה צנחח צפרק אף על פי יוליא ויתן כחצו' עד כאן. וקרוצ לזס חס דברי הרש"א ז"ל צחציה שכתב למעלה עם שלא האריך כל כך: חס כן מכלל ילמדו הצית דין כל מה שראוי לעשות צענין שלפניו ונחמאדו חס כן כל פריי הדין:

והבלל העולה הוא שריכה האשה עולה לצא ולומר טענה צפני צעלה וצפני צית דין צפירי' הגמור וכל שלא אמרה כן אין חוששין לה ואף שחמאר טענה צצית דין לריך שהיה צעיתה כנגדו על הגע ולא על הבחונה כלל כלומר שרריך שחמאר צצית דין צצית אין לו גבורת חכמים וישען על ציתו ולא יעמוד וא"י ריאה שירשני' ואם לא אמרי' כן אלא אמרו שירשנה ושיחן לה כחצוה אין חוששין לרציה כלל וכל שכן חס חצנה כחצוה צצית דין. ואף כשהאמי' ככה צפיה ולא חתצו כלל כחציה עם כל זה אין צית דין גימרים דוכה יודי' אלא חס יראה להם לעשות מעשה על פי רילצ"א ז"ל הרשות צידם וחצור דציה חס הקצה היא נחמה שחמסם לר נוחמים לה חזון ככראה להם שנה או יותר. ואם לא יהיה כח הצית דין כל כך יפה ונדרים על לזה כפי חסם וכפי' הדברים הזכרים לנעלה ודוחים אוחה טעם ופנמיס ואומרים לה שחצין צידר ואם עתה צנחרה וצנחרה וחורה ואחריה צעל כל פנים היא ריאה להתגרס או מנקשים ממנו שיגרשה ושהוא עוצר על דברי חכמים חס לא יגרשה אכל אין כופין צשוס דבר אחר כלל על

ודעם היחשולי' שהציה אין מעטין חלל לפקולות. ומה שפירס רבינו חננאל ז"ל חסיה ריושולי' דאין כופין חלל היכא שפירס צהדי' כופין והוא גורם האומ' איני ין ואיני מפרנס ספין אוחו ויוליא ויתן כחצוה ומתחצרה שכופין לרצ' שאיפשר לה שחמחצו צרעני' ומתחצרה דחצין חלל גדול למכפיה היינו צצניל שחמחצו ממני' כל מיני חירות אכל מקום חשני' לחוריה לא כייסין והארכתי הרבה צפסקי והקבעתי שאין כופין חלל צנחח נחמחצו טענה וסיכא דליכא למיחש שמה נחמה עיניה צחצ'ר. על חסח מן הדרכים שכתובים בחוקשות עד כאן הרי שכתב הראש' ז"ל צכאן דודלי' כופין ולא דלוי' וכו' וצפוק כתי' שאין כופין חלל צנחח נחמחצו טענה הנראה שפירס דבריו. אכל כרי' כאשר כתבתי שרולה לוור כופין צכצית דברים וכפיה כזאת לדעת כל הפוסקים ששים אוחה ואף שפרין וכל צעלי' החדושים כתבו צפרקי' המדיר כי צכל מקרי שאמרו רבותינו ז"ל יוליא ויתן כחצוה חולה לוור מנקשים על הגע כפיה דברים כחא צקשה קקרת וצכמו שאמרו חכמינו ז"ל יוליא ויתן כחצוה ראוי לעשותה רחיה לזה שהרי צפרק המדיר אחר צחחם שפרין צסם כופין שהכפיה היא צעוים דברצרים לא יוקר עבר. ואוחה כפיה לרצ' כתבו המפרשים דאין לעשותה כי חס צחחיה המקומות לרצ' שאמרו צסם צפירוש כופין. אכל כפיה דברים ראוי לעשותה צכמו שאמרו צסם ז"ל יוליא ויתן כחצוה. הרי דלדעת כל הפוסקים צנחון שלפניו כופין צמילי' ודוקא הכפיה שאמרי' לקרותו צצריין שצובר על דברי חכמים אכל לא מדרין ולא נשמחין כלל. וכן כתב המדרי' צפרק המדיר דמותי' חמירל' מצינח' ולענין הכחצוה כראה לעניות דעתי שראוי לפסקו שחחול כחצוה מנה מלחיס ומדוכיא כדברי הרין ז"ל שכתבתי ואם היות כתב הראש' בחשונה דאין לה כחצוה כיון שהוא ממיסה ומן הראוי הוא לפסקו כמותו כיון שהוא ספי' צמחון והעמד ממון על חקתו דמפקיקא לא מפקיק' עיניה עם כל זה כיון שהראש' ז"ל עלמו כתב בחשונה אחרת אוחה הקצרה ולא ידענא כי צחחתי' וכל צעלי' החדושים כתבו כן רלי' שיתן כחצוה על זה ראוי לסמוך ולעשות מעשה על פיו וצענין החוקפת אין ספק כלל דלא שקלא ליה כפסק רבינו חננאל ז"ל צפוק פרק הצא על צמחיו צנחח טענה דכופין אוחו להוליא וליתן כחצוה דוק' מנה מלחסי' וכדוכיא אכל חוקפת לית לה דלדעתה למיפק לא חסיף' לה. והציה רחיה מפרק אף על פי כחחצו צחח' שם וכן כתב הריאף ז"ל בהלכותיו ואף על גז דרציו חס חולק צנחח שאמרו שם החוקשות אין לנו לזו מדברי רבינו חננאל והריאף. וכן כתב הראש' צפסקי. ובהאי עובדא צצדיק כרי' חננאל והריאף ולא מצבים חלל מנה מלחיס עד כאן. וכן כתב הרצ רציו משה וקולי' צמח' עשה קי' מיט וכן כתב הרמב"ם ז"ל צפרק הזכר חס כן גם צנחון שלפניו פשיטא שאין לה. ואף על גז דכתב הריצ"א בחחמה החשונה שכתב למעלה שצנחון שלפניו אין ללמוד מדברי רבינו חננאל ולומר דלא שקלא סחוקפתא מעטם דלא כתב לה אדעת' למיפקא דהא מידע הוא ידע שנסאלת מתחלה לכך. עם כל זה כבר כתבתי ז"ל שאין לה חוקפת מעטם אחרים גם הראש' ז"ל בלשון חכמים [כלל מצי' דין ד' וס'] שכתב שמוענת כחצוה כתב צפירוש דוקא כחצוה מנה מלחיס וכדוכיא ולא חוקפת דלדעת' למיפק לא כתב לה. עם היות ראה הרצ חציבה רי"לצא כי כן הציה רחיה מנה צחחיה החשונה עולה לקיום קצרתו כחחצוה צה גם הרש"א ז"ל כן כתב צפירוש חת לשון בחשונה הלכה לעצמה: האשה שמוענת על צעלה שאינו יכול לשמח כלל דרך כל הארץ צו היא נאמנת. ומכל מקרי' צית דין צאן עליה דרך צקשה ואומרים לה חתי' דעתך על צעליך שמה מתוך אינה חס ככסיס לחדר ועושים לה קטורה שמה מתוך שומעה ומאכל ומשחה יתנו דעתם זה על זה. ואם היא אינה חולה ואינה שומעת להם צכך חלל שרלי' על כל פנים להתגרס מפני טענה זו מנקשי' מן הצעל ואם לא רלה לגרס כופין אוחו ליתן כחצוה אכל אין ספין אוחו ליתן גע אלא יכולין צית דין לאיים עליו דברים צצד וצצד שלא יכדושו ולא יכיה' ולא ילערו אוחו צבושו:

ודענין הכחצוה שאמר שמתן לה לזו שהיא חוצבת להתגרס הוא שמתן לה מה שהכ"ס: כדכריית' ומנה מלחיס שכתב לה שהוא עיקר כחצוה. אכל חוקפת שהוקף לה הצעל משלו אינה גובה כלל ואשילו חפסה מוליא חס מנה ונחיס לו שלא כתב לה על חת שחקה וחתן לצעל חס. וצוה עלמו כתב הרמב"ם ז"ל הלכה לעצמה. הרי כתבתי הפרט השלישי ציטור שלם:

גם הפרט הרציו כבר כתבתי מדבריו שריכה לצא לזית דין וצפני כלם חמאר טענתה וצלחו הכי פשיטא דלינה כחמחצ' והטעם צזה כיון דמעטם דלינה מעני' חס מלחיס. אוחה צכרתי לריך שחמאר היא עולה טענתה צצ"י דין ולא על ידי אחר דצלחו הכי ליכא הענה כלל. והשכל יורה על זה היות אמת ומלצד זה יש לו רחיה גמורה ונחמאד שכתבתי למעלה והיא שאמרו צנחח קצרה חס כיון דלא קביא לה דלא אמר אינו יורה כחן חס לא חסיה כדקאמרי' לא חס' ליה הרי אמר צפירוש דלא קביא חס אמרי' כרי' דכרבה לריך שחמאר צפיה טענתה ואף על גז דלוחה העצנה היא שאינו יורה כחן הוא הדין כשמוענת שאינו חוקק לה. וכן כתב הרמב"ם צפירוש שם חת לשון וכיון דאומרי' שריכה לפרס דציה לוור שאינו יורה כחן היה צענתה שאינו חוקק לה שריכה לפרס דציה צפני ציד ומכללן שאין מקצבלין מנה טענה זו על ידי שליח או חטעלר כי היכי דלא להוי לה כיספא והיינו דלומר רצא לא קביא דלא אמרי' וכו' עד כאן לשוני. וכן לשון הרמב"ם ז"ל [צפרק ע' הלכ' חירות] צעמחיקו הדין כתב וזה לשוני האשה שגאה לצ"י דין שחמאר וכו' ואם צאשה שאינה נאמנת צענתה כתב שריכה לצא לצדי' כל שכן צענתה שאינו חוקק עמה שהיא נאמנת צה שריכה לומר צצית דין וחזו לא מדי:

שאלות ותשובות רבי לוי אבן חביב

הפוסקים ואפי' להרמ"ם ז"ל אף על פי שלא זכרו צפירות :

המעם

המעשה השני הוא דכיון דלוחו החוב השטר השני הי' מלך השטרות
השטרות בכחוב צטער והשטרות צטל אס כן גס שטר השטר
הוא צטל וכו' וכבר נשאל הרשב"א ז"ל על אחד שמכר קרקע שלא היה שלו
המחנה ונצטע הקונה לפדוע לזמן ובתוך זמנו חזר לקונה שלא היה
לכל המוכר האם חייב הקונה לפדוע והשיב שאינו חייב לפדוע ה' האומה שכתב
הרב שם חקון לקונה שלא תידי ספק שצוה וסוף שיפדע למוכר צקרקע
שעלמו שקרה מזה כל זה נראה שצדקוס שלא ימלא חקון כמזה
שפטרור מלפדוע ואפילו נצטע ובלאומר שיאמר דליו יומה לענין שלפדע
יהיה נחמדה ידעה לקונה אחר ש'מחייב ונצטע לפדוע והיא שהקרקע לא
היה של המוכר אלץ צכאן לא נחמדה לשמעון ידעה שז' דבר אחרי החזר
השטרות : עם כל זה נראה ששמעון פטרור שקרי הוא עומן שסבל היה צבאוכו
שהמודעה יהיה גם כן על כל המנעך והשטרות האחר ולכן נמחייב ונצטע
לפדוע איתו החוב מלך שמכר צטער שהי' מלך השטרות ושכיון שציקר
השטרות הוא צטל גם החוב הצל מכוה הוא צטל וכו' על זה עוד שאין
לומר שיהא גדול כח השטר חוב מהספרון רלוכי לומר שאפילו אס פרע
לשמעון לראוץ צפועל אז אולם המעות היה מחייב לראוץ דין לחזור ולתתה
לשמעון אס צעת הפרעון לא נכהלק האונס עדין אף על פי שלא מפר אז
לשמעון וידעא אחרת שקרי משאכסוהו לכוור או לתת קרקע או דבר אחר ומוכר
המודעה וכתן או מוכר צטער וקנין ועדין לא החזיק האנס צמכר או צמחנה
היהיא לא לצד תועיל המודעה נשלא יוכל לסולא האנס המחנה או המוכר תידי
הנעלים דין אס יסחלק האונס אלץ תועיל גם כן לשאפילו אס אחר זמן
המחזיק האנס צמחרי או צמכר שיוכלו הנעלים להוליא מהחם ידו כל זמן ש'סחלק
האונס אף על פי שצטע' שהחזיק לא מוכר הנעלים מודעה אחרת וכן גם כן
לצבאך אס שמעין היה פורע לראוץ או צצעה השטרות לוחו חשלק מהדיוס
אף על פי שלא היה מוכר או מודעה אחרת היה יוכל לחזר ולתצו דדין
לראוץ אותם המעות כ'סחלק האונס ומה המודעה הראשונה אס כן כל צכן
ש'סחלק פרע צפועל לראוץ אלץ שצעה לו שטר חוב שאינו מחייב לפדוע לו
אשר מכל זה אנו אומ' שצענתך הראה'ן לחייב לשמעון איכה טענה :

01

העננה השנייה נראה לי דליכה עננה וחלוק ים צין הנושא שהשיב
עליו הרשצ'א ז"ל לנושא שלפנינו ולדעתך שצ' הוסיף שום למה לא
יחשב גם כן לנושא נחרלה שמוען צעה השער הראשון נשאר קדמה המודעה
לשער ה' ימים וראוי היה לחוש שמה נחרט שמוען ונחרלה בלוחם הסי'
ימים והרי לשם חשש הרשצ'א אפילו בחוק כדי לדגדג ולדגד' בכל בחוק
לז' יום או יום על היום וגם לשם חסר מודעה כמ' בכלן אלף שלפי
המנהג ים חלוק צין נשאר' חשה להודות חיוצ ממון שנקטי' חשה לצו של
לדס חושב ומקפד אם טיב לו בך או לא ופעם חפץ ועהילה לצו ופעם חיל
לחפץ וים לחוש שאף על פי שאמר צעה מטיעה המודעה שמוענה לוחם חילי
ועליו והשצועה וברטור נכצע שלא ליסא חוזה חציפ שהכל היה צמון מועט
כ' מי יודע אם נאמר לו צין כך וצין כך אי זה דבר של חופי על האשעה שלם
נחו ראה שלא הי'ה הויכח לו וכן היה צנוס האיסר שלו כלומר שאינה היבנת
לו מטיב צמי שהוא חכים על דבר ממון ומוסר מודעה קודם קבלת' על עלמו חיוצ
למען חוזה הממון ואומר שכל מה שיקבל עלי הוא בלוחם שאין לחוש שמה נחרלה אחר
כך צעה קבל' החיוצ על עלמו חפ' לזמן מרחי' שאין מי שיחלל' לחם נכסיו צירור למי
שאינו חייב צעה זו הדין ואכנסוהו לחתם ולכן זאת העננה נרא' שאינה עננה גם
כן . וכבר כחצתי ליועלה עוד שאין כח השער חוצ גדול ומחיתת המהנה
בעלמנה ומי שאכנסוהו על מחנה או חסר וכחצ מודעה ה' ימים או " קודם
שנתן או חסר ועדין לא נכחלק האלום אין לוור שמה נחרלה צעה המחנה או
יזאמר חף על פי שלא חסר אז מודעה אחרת הוא היין הן חס' או
שכחתי' לחם מחס מחנה או חסר בלוחם ומסר מודעה עליה נראשונה
שאי' שמה נחרלה נשעה החיוצ חף על פי שלא חסר אז מודעה אחרת :

21

גם העמדה הפוליטית נראתה שאינה מענה ורלוף גדול יס צין זה היסוד
למה שכחז הרב רבינו האי גאון שסס כחז שטר המוכר צעלמו פעם
שנית וכיון דחזר לכהוז שטר אחר איכא הוכחה דנשתלקה המודעה לדברך אכל
צכאן שעשו חשזון הריוח וכחז שטר חוז עליו מה הוכחה איכא כשהזר לכתוז
שטר עליו והרי מוכרה הוא לכתוז שהוא דבר חדש ואיט השערי הראשון צעלמו
וכל זה עיט הכרחה ומדברך צפירוש דברי רבינו האי גאון זיל כי איז עומס
עומס כלל בדברי הגאון כפימה שהצבת אחס ומלשון כי לדעתך שאתה
מודעה אותו המושא לנושא בלפנינו דבר הגאון הס כשעדין לא נקחלק האונס
כמו צכאן ואס עדיין לא נקהלק האונס מה הוכחה איכא לביעול המודעה צשכת
שטר המוכר פעם שניה ובדאי המורר לא כחז מוצלמו שטר המוכר אלא שהאנס
צקט ממונו ואס כן כמו שהוא חנוס צפעס הראשון הוא חנוס צפעס השנית :
ועוד שהרב צעל העמור כחז דברי הגאון כמו שעקיים דלריו הראשונים
ולדברך צגרת הגאון היא הפך ממה שכתב לעעלה וחתה קלרה לזוז
אכל איז אעתיק אותו כאשר הוא חיל וחי וחיצתר לקשרי דבעיל היא המודעה
כחצי פלוני צעיל דהו אינס ליה מחמת הכין ואכן קשרי דאחפער עומה על
ההוא

על הגט ועל הכחוצה צה כופין אורחו שסירע מלחיים והדורכא : זה צין חיש
למסחו . אמרם צין החסון לחמיו הדין פשוט ואין טרד לרמיה כלל דמלחיה
מיד קדים כל דב' הנכס' מלח' יד שמעון ורובי' לראובן כיון דלאו צבד
דצרי' ידיה הוא . ואם ירש שמעון שמה ילך לארץ מרחקים שיציעם שלא
ילך . וכן כחצו הריאש זיל צהסוצה : [כלל מיג דין ייב] למיד הלועדים
המחכים לפני הנושכן סציב לוי צבמהריר יעקב ו' חציב : זלחיה :

לד החכם

לר החכם המנוח י"א • קורנדרסק פסק דין שפסקה על דב' שטר חור
שהודם שמועון שחייב לראובן שוטפו כך עריות הסוחפות
צביהים וכו' ושטר המודעה שטעם שמועון רחמי' גם קבלתי כהנך אשר זו
לית פקודיך חגע עדיך קצרה ודעתי ובקולמוס' אשים דברתי • ולולי שירא
אכבי שאל הקפיד והחרעם עלי הייתי חושך את עצמי מן הדין דהיכא דליכא
דריח דמוחבא צפני הריצ' ומקפיד' כל סכן דצדק שכבר נגמר על ידך • לא
הסכימה דעתי לדעתך • האומנם לעשות ולכוך ושלל להספי' את פריך אחרוב
לך דעתי הלכה בקלמה ועליך לבחון אם הוא דרך ישרה ואומר שאלם האונם
שטעם שמועון שכתבם זו הוא אומי' וודאי' וגם לא נסתלק צעה שכתבם שטר
החיוב מפריחו כל מה שכתבם בראש' דצריך צרכים שמועון הכל הוא צדק •
ומה שאלי כוחם צמקס צענין האומי' לפי שרמי' שצעה עומד צדן לבקוק
לא נחירא שמועון מראובן והדב' נעלם ומנוי שלא ידעט פרע הדבר' איך
נסתלק אונם כזה האומנם אם אחת שרמי' צעני' העני' ידע וצחנת שוראי' היה
אונם שמועון מקודם ולא נסתלק אונם זו צעה כחיי' השטר הסכי' ודאי
נראה שדעין על שמועון כאשר זה בראש דצריך לדעת רוב הפוסקים רובא
דמיכר וצכללם הרמזים ז"ל רב צזה המלכות שהרי כחצ הרב צפירוש שאלם
עמר המוכר מודעה על כל ציעולי המודעה שהמודעה קיימת ולדעתו ז"ל לא
יועיל צמכר החקון שכת' צגע לבטל המודעה' באשר דייקת אחת מדלח כחצ
הרב אחרו הסקון שכלכות מכירה והוא אומר צלי ספק וכאשר כתבת גם כן
צטם נמוקי' יוסף ויהי דעת הרין ז"ל שהרי צגיטין כחצ שהתקון שכתב הרמזים
ז"ל לבטל המודעה יספיק לכל המודעות וצמכר כחצ שאלם מוכר מודעה על
המכר ועל הצעולים שיעשה ואף על כל פקולי' עריות שסמכר צעל : והטעם
לזה החלוק הוא דצמכר ידעין צארכים מה שאין כן צמושא חגע שדבר
הרמזים וכל זה צה דצדריך ואיני לריך להאריך זו צולתי צמה שכתבתי
צפירי' לשון סרצ [סוף פרק י' דלתי מכירה] שכתב אף עיפ שקנו מיידו לבטל
המודעה על הדרך צציאריו והוקש' לך שטם לא ציאר הרב דרך ציעול מודעה
וכי' והמחיר מוכר כי פי' הלשון הוא מוצאר ואינו כאשר חסצת שהציא' חור
על ציעול מודעה אלל על מה שכתב ואף על פי שקנו מיידו שהוקשה לר
ז"ל דמשמע מדברי' אלל דהקין הוקים ציעול המודעה והרי צדרכים כללה
הקין אינו מועיל כלוי וכאשר כתב הרב ז"ל צצפיה [צלהבו' הריב] לזה הדין
ואמר דמי' חמיפי' וכי' דמשמע דהקין מועיל ועקים ציעול המודעה הוא על
הדרך צציאר סס דמועיל להודיע דאינו אומר דברים חלו כעשהק ומהחל וכי'
זסו פירוש הלשון והוא פשוט גם צעל מגדול' כוז רמוז ציה שכתב והציאר
פרק חמישי' וצזה יחורץ גם כן מה שהוקשה לך עוד צקוק שכתבת חס לשון
אף על צצ דכוחת הרמזים ז"ל כפי' לשונו הי' דכי אמרי' ציעול מודעה לא
משמע צחכי דצפיל ציעולי' הציעולים וכי' כוכת דצריך לוור דהכרחה מהרמזים
ז"ל הוא דדוקא כשקנו מיידו לבטל המודעה לצד אז שאלה המודעה קיימת
והמכר צעל צציעול שטעשה על הציעול חצל אם קנו מיידו לבטל ציעולי' הציעולים
המודעה צעלה והמכר קיים • ולפי' האומה איני כן גם שלא הזכיר הרב צקוק
לצונו כי אם ציעול המודעה בראש דצדיו כלל גם כן ציעול ציעולי' הציעולים
שהרי כחצ שכל קיין שאלי לוקח לבטל המודעה שכתב צעל וכי' צמלת שכל
קיין וגם שכתב צעל רוח קיין לבטל המודעה והיין ציעול ציעולי' הציעולים לזה
גם לפנים צלשונו הדיקן חיצת לבטל צמה שכתב ואין לדעתי דהקטות לזה
האמנם לעולם לרעות לזה ועם שלא כתב צקוק כי אם קינו ציעול המודעה
לפי שכל חוכנו הי' לוור שחף על פי שקנו מיידו על הציעול על
הדרך המכר צפרק חמישי' אינו מועיל אחרו הציעול והמודעה נקשרה
קיימת :

כדל

כד הדבר שלדעה הרמב"ם ז"ל היבא דרעיק' בלונקס' ומסר מודעה
על המכר ועל כל צעולי המודעה קיימת וחזייה לא הוי זכירי כל
סכן בנשי' שלפניו דעקרו מנחה וידעיק' בלונקס' דמודעה שמעון היא
קיימת' וגם שאר הפוסקים שחלקו על הרמב"ם ז"ל צווכר יחד בטשא שלפניו' :
ואם כן כל מה שכתבה בזכות שמעון צעיר נראה שהוא כדין ולא לבד
בשטר הראשון הדין עם שמעון אלא אפי' בשטר השני גם כן הדין עם שמעון
כפי הנראה לעניות דעתי צומחילה ומצודק ושתי טעמה שכן שלש צדו בכתב
לנוני שהדין עם ראובן בשטר השני' הראשונה היא שהוא ספר אחר שלא
נעשה המודעה עליו' השניה שנעשה אחר שבה חתימה ומתן המודעה ומלאן
לימא לן שלא נחתמו שמעון ונחמלה בשותפות בכל אורו הזמן ולקיום זמנא
הטענה הבא' רחיה מדברי הרשב"א ז"ל שהשווהו צדון מיטע חשש לפסק
כז' השלישי' דיוון עשה שמעון שטר אחר הוי הוא כללו ביטל תמודעה
צדא' ובשלמות רחיה לזה מלשון דבני' מאי ז"ל בסי' המכח כפי מה
שהחזיקו צדא' העשירי שכתב זה לטוב וזה רע ודין שתי השטרות הראשונה ושניה
כזה המכר פי' כחלקו בכל' אלה הם טענותיך שכתב' פסקת שהדין עם ראובן
בשטר השני' ובשיני' אינם כדאי לכך ודין שתי השטרות הראשונה ושניה שבה

המענה

המענה
 הראשוני אינה דבר לפי שחק על פי שלל נעשית הוודעה על
 השמר השני הרי אוחו השטר צל וזכה שטר השותפות וכיון
 מודעה על הסמך הראשון הרי אותה הוודעה היא גם כן על
 דעסה שמוען